

Av. Senih Özyay-Av. Murat Fatih ÜLKÜ-Av.Cem NEMUTLU-Av.Eren İlhan GÜNEY
846 Sk. (1. Beyler) No:51 K:3/306 Katipzade İşhanı Konak İZMİR
Tel: 0-232-446 70 70 0-232-484 89 73

İZMİR NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ ARACILIĞIYLA
İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA
MANİSA

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMİ VARDIR
DURUŞMA GÜNÜ VERİLMESİ İSTEMLİDİR

DAVACI.....: 1- Uğur Sümer

VEKİLİ.....: Av. Senih Özyay
(adres antette)

2- Senih Özyay
(adres antette)

DAVALI.....: T.C. Orman ve Çevre Bakanlığı
Eskişehir Yolu 8. km. Bilkent Kavşağı - ANKARA

KONUSU.....: Davalı Bakanlığın Uşak ili, Eşme-Ulubey ilçeleri, Gümüşkol ve Katrancılar köyleri, Kışladağ mevkiinde, Tüprağ Metal Madencilik San.Tic.Ltd.Şti. tarafından Altın Madeni Üretim ve Zenginleştirme Projesi ile ilgili olarak verdiği 27.06.2003 tarihli ÇED olumlu kararının; uygulanması durumunda giderilmesi olanaksız olan zararlar doğacağından ve yönetsel işlemin hukuka aykırılığı açık biçimde görüldüğünden yürütmesinin durdurulması, dava konusu yönetsel işlemin iptali, duruşma günü verilmesi, sürelerin kısa süreler halinde verilmesi, tebligatların memur aracılığıyla yapılması istemidir.

TEBLİĞ TARİHİ.....: Davalı Bakanlıktan ÇED izni ile ilgili aşama sorulmuş, davalı Bakanlığın ÇED olumlu kararı verildiğine ilişkin 12.02.2004 tarih ve B 18 0 ÇED 0 13 00 03/676 ve 6927 sayılı yazısı tarafımıza 19.02.2004 tarihinde tebliğ edilmiş olup, bu tebliğ tarihinden itibaren yasal 60 günlük süresi içinde dava açılmaktadır.

AÇIKLAMALAR

A- SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİ İLE ALTIN MADENİ İŞLETMECİLİĞİ, BUNA KARŞI YÜRÜTÜLEN MÜCADELE İLE İLGİLİ GENEL BİLGİ ve KISA TARİHÇE:

0. Davacılarından olan, Uğur Sümer, yörede yaşayan öresindeki siyanür liçi yöntemi ile altın işletmeciliğinin yaratacağı yaşamsal tehlikeye karşı çıkan, kendisi ailesi ve kasabalısı ve doğasını korumak için harekete geçen anayasal hak arama hakkını kullanan bir adamdır.

1- Ülkemizde özellikle Bergama Ovacık ve Çamköy'deki altın madeni özelinde 10 yılı aşkın bir süredir siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğinin, bu işletmeciliğin insan yaşamına, doğal çevreye, ekolojik dengeye, insanların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına ve son olarak bizatihi yaşama hakkına aykırı olduğunun yoğun biçimde tartışıldığı bilinmektedir.

2- Gerçekten 1989 yılında Balıkesir-Havran-Küçükdere köyünde yapılmak istenen siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği, ülke gündemine girmiş ve yaşama, doğaya ve çevreye vereceği korkunç zararlar nedeniyle bu işletmeciliğe karşı hukuksal ve bilimsel ve sosyal bir mücadele başlatılmıştır.

Bu dönemde davacı Senih Özyay'ın da içlerinde bulunduğu birkaç çevreci, yeşil reflekse sahip kişi tarafından öncelikle yöreye vereceği tehlikeler nedeniyle tepki gösterilmiş, ancak olayla ilgili araştırma derinleştirip, siyanür liçi yöntemi ile altın eldesi etkinliğinin yaratacağı/yaratabileceği felaketleri öğrenilince, konunun yerel bir ilgiden fazla olarak, ulusal ve uluslararası çevreci duyarlılıkla ilgilenilmesi gereken bir konu olduğu görülmüştür.

Türk hukukunda da Anayasa'nın 56. maddesi devletle birlikte vatandaşlara da "çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek" görevlerini yüklemektedir. Çevre Yasasının 30. maddesi de herkese çevre kirlilikleri ile ilgili başvuru hakkı tanımaktadır.

Kamuoyunun yakından takip ettiği Havran/Küçükdere köyündeki siyanür liçi ile altın eldesi olayı, yaşanan tepkiler ve bu etkinliğe karşı bölgede oluşan davacı Senih Özay'ın da içinde bulunduğu direnç karşısında yaşama geçmemiştir.

3) Ülkemizde daha sonra da; Bergama/Ovacık'da siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği yapılmak istenmiş, bu işletmeciliğin insan yaşamına, doğal çevreye, ekolojik dengeye ve insanların sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına ve yaşama hakkına aykırı olması nedeniyle, aynı çevreci kişilerin başlattığı ve yöre insanlarının da (Bergamalı köylülerin) yoğun biçimde desteklediği; hukuksal, bilimsel ve sosyal mücadele ulusal ve uluslararası kamuoyunca bilinmekte ve yakından izlenmektedir.

Bu mücadele; siyanür liçi yönteminin ve bu yöntemle yapılan altın madeni işletmeciliğinin taşıdığı riskler bakımından, insan yaşamına ve doğal çevreye zararlı olduğunu ve bu nedenle de Anayasa'nın 56. md.sinde yer alan sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına, Anayasa'nın 17. md.sinde yer alan yaşama hakkına aykırı olduğunu belirleyen yargı kararlarına rağmen; bu yargı kararlarının uygulanmaması ve altın madeninin etkinliğine devam etmesi yüzünden, yargı kararlarının uygulanmasını talep eden, hukuk devleti ilkesi ile ilgili de büyük bir içerik kazanmıştır

Bergama mücadelesi ile ilgili açılan davalar sonucunda; siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğinin insan yaşamına, doğal çevreye zararlı ve sağlıklı bir çevrede yaşama Anayasal hakkına aykırı bir etkinlik olduğunu belirleyen bir KESİN HÜKÜM oluşmuştur. (EK-1 Danıştay 6. Dairesi'nin 13.05.1997 tarih ve 1996/5348 E., 1997/2311 K. sayılı kararı; EK-2 İzmir 1. İdare Mahkemesi'nin 15.10.1997 tarih ve 1997/637 E., 1997/878 K. sayılı kararı)

Bu KESİN HÜKÜM niteliğindeki yargı kararı uygulanmayıp, altın madeni etkinliğine devam edince olay, yargı kararının uygulanması ve hukuk devleti ilkesi ile ilgili de bir nitelik kazanmış ve Senih Özay'ın da içinde bulunduğu çevreciler ve Bergamalı köylüler elde ettikleri yargı kararının uygulanması için de ayrıca mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bu konu Strasbourg İnsan Hakları Mahkemesi'nde davalar görülmesini sonuçlamıştır. AİHM'deki davalarda da hukuksal süreç aşamalarını tamamlamakta olup, "kabul edilebilirlik" kararı verilmiş ve taraflar duruşmaya çağırılmışlardır.

d) KESİN HÜKÜM niteliğindeki yargı kararının uygulanması sorunu sırasında; bu yargı kararının uygulamayan kamu kurumları, altın madeninin çalışmasına yasal bir zemin hazırlamak amacıyla, siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğine izin veren yeni idari işlemler tesis etmişler, bunlar aleyhine de davalar açılmış ve siyanür liçi ile altın madeni işletmeciliğinin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına aykırı olduğu, bu idari işlemlerin konuyla ilgili KESİN HÜKMÜ/yargı kararını uygulamada değiştirme amacı güttüğünü belirleyen kararlar verilmiştir.

Ancak yine de; yargı kararları uygulanmamış, Bakanlar Kurulu yargı kararlarını hiçe sayarak ve çiğneyerek, altın madeninin çalışması yönünde yok hükmünde bir karar almış, maden hızlıca çalışmaya devam etmiş, Bakanlar Kurulu'nun bu kararı aleyhine İzmir Barosu ve Bergamalı köylüler tarafından Danıştay'da dava açılmış, suç duyurusunda bulunulmuş, davacı Senih Özay ve Bergamalı köylülere elde ettikleri yargı kararları uygulanmadığı için, bu kararları uygulamak için çalışmak, çırpınmak zorunda kalmışlardır. Halen de çalışmakta ve çırpınmaktadırlar.

B- SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİ İLE ALTIN MADENİ İŞLETMECİLİĞİNE İZİN VEREN İŞLEMLERİN HUKUKA AYKIRILIĞI.

1- YAŞAMA HAKKI (ANAYASA MD. 17) ve SAĞLIKLI BİR ÇEVREDE YAŞAMA HAKKI (ANAYASA MD. 56) YÖNÜNDEN:

a) Uşak-Eşme'de uygulanmak istenen siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği; binlerce sayfa tutan onlarca bilimsel raporlarda, bir çok bilim adamının açıklamalarında belirtilen, artık yargı kararlarına bile geçen yaratacağı doğa ve çevre felaketleri ile; çevre, insan yaşamı, ekolojik denge, doğal çevre, flora, fauna, su kaynakları açısından kabul edilemeyecek bir nitelik taşımaktadır. Bu işletmeciliğin yaratacağı felaketler ve tehlikeler yok edici niteliktedir ve bir daha geriye dönüşü de bulunmamaktadır. Özellikle insan yaşamı üzerinde ölümcül ve kalıcı etkiler yaratacağı gibi, insan yaşamının ayrılmaz bir parçası olduğu bilinen ve artık hukuk tarafından da kabul edilen doğal çevre ve ekolojik yapı açısından da bütün dengeyi yerle bir edecek ve geriye dönüşü olmayan felaketlere yol açabilecektir.

Bu konudaki bilimsel raporlara örnek olarak, Bergama olayı özelinde olmakla birlikte; Bergama altın madeninde ilk KESİN HÜKÜMDEN sonra alınan ek önlemlerle, siyanür liçi yönteminin yarattığı risklerin giderilmediğini bilimsel olarak belirleyen Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nün dev bilimsel raporunu sadece bir örnek olarak ekte sunuyoruz. (EK-3)

b) Siyanür liçi yönteminin yaratacağı/yaratabileceği insanın kanını donduran tehlikelere/felaketlere/risklere örnek vermek gerekirse;

I) İçeriğindeki altını elde edebilmek/ayırıştırmak için tonlarca toprağa siyanür verilecek ve bu ayırıştırmının uygulandığı havuzdan sızacak/sızabilecek ve kanserojen etkisi olan siyanür yer altı su kaynaklarına karışabilecek ve bu durum da yer altı su kaynaklarının ulaştığı insan bedenlerinde ve tarım ürünlerinde olumsuz etkiler yaratarak, insan sağlığı ve toprak ve yer altı su kaynakları açısından geri dönülmez ve yaşamsal etkiler doğuracaktır.

II- İçeriğindeki altını elde edebilmek/ayırıştırmak için bölgedeki araziden tonlarca toprak birden alınacak, bu arazinin doğal ve topografik yapısını bozduğu gibi, coğrafi açıdan da pek çok doğal olayı (erozyon, hava akımlarının hissedilmesi, ışık ve yansıması vb.) olumsuz etkileyebilecek biçimde toprak yapısında ve eğimde değişikliklere yol açabilecektir.

III- Bir çok ağır metal ve kimyasal maddenin bileşiminden oluşan toprak yapısının böyle birden ağır bir dış müdahaleyle karşılaşması, özellikle bugüne kadar denenmeyen oranda toprağın bulunduğu yerden birden alınacak olması, toprağın bulunduğu yörede ve yörenin etkileşim alanında bilinmeyen ve öngörülemeyen oranda olumsuz etkiler yaratabilecektir. Çünkü bir çok doğal olayın (yer altı su kaynaklarının oluşumu ve dolaşımı vb.) ve doğaya bağlı olayların (tarım, su kullanımı, beslenme vb.) temel olarak bağımlı olduğu etkenin toprak ve toprak yapısı olduğu tartışmasız biçimde kabul edilmektedir.

IV- Altın madeninin etkinliği sırasında karşılaşılan doğal engeller ve özellikle kayalar ve diğer sert maddeler dinamitle yok edilip, un ufak hale getirilecek ve bu dinamitlerin kullanımı sırasında insan bünyesi üzerinde kabul edilebilirlik sınırlarının çok üstünde gürültü oluşacak ve bu durum da insanların ruhsal ve fiziksel rahatsızlıklarına yol açabilecektir.

V- Ayırıştırmaya işlemi sonrasında altından sonra geriye kalan toprağı içerisinde bulunan diğer ağır metallerin (özellikle kanserojen etkisi olan arsenik gibi) doğaya geçmesinin ve su kaynaklarına karışmasının insan yaşamı ve doğa üzerinde büyük yıkıma yol açacağı kesindir.

c) Bu derece tehlikeli bir etkinlik olan siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğinin ve bu işletmeciliğe izin veren yönetsel işlemlerin; fazla bir hukuksal tartışmaya bile girmeden, yaşama hakkını korunması gereken en temel hak olarak alan evrensel hukuk ve ülkemizin de içinde bulunduğu Avrupa Hukuk Sistemi anlamında da; bu evrensel eğilime uygun olarak yaşama hakkını temel bir Anayasal hak olarak kabul eden (Anayasa md. 17) Türk hukuk sisteminde de hukuka aykırı olduğu açıktır.

Hukuksal metinler arasındaki hiyerarşi gereğince bütün hukuksal metinlerin en üst hukuksal metin olan Anayasa hükümlerine uygun olmaları gerekir. Ayrıca bütün hukuksal metinlerin Anayasa'nın çizdiği temel hukuk düzenine ve hukuk düzeninin temelini oluşturan temel insan haklarına uygun olarak biçimlenmeleri ve yorumlanmaları gerekir. Bir yönetsel işlem alttaki hukuksal metinlere ve bu metinlerde belirlenen biçim koşullarına ve prosedüre uygun biçimde tesis edilse de; bu yönetsel işlemin içeriği Anayasa anlamında bir temel insan hakkına zarar verecek nitelikte ise; bu yönetsel işlemin hukuka aykırılığı tartışılmaz. Kısaca Anayasa'da yer alan yaşama hakkına aykırı bir yönetsel işlem; kendisine ilişkin yönetmelikteki hükümlere, biçim koşullarına uygun tesis edilse ne olur? Tesis edilmese ne olur? Hukuken sonuç değişmez. Bu yönetsel işlem hukuka aykırıdır.

d) Temel hukuk objesi olan insanların sadece yaşamlarının değil, sağlıklı bir çevrede kendilerini geliştirme olanaklarına sahip olarak yaşamlarının da esas olduğunu kabul eden hukuk sistemimiz, sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını da temel bir insan hakkı olarak kabul etmiştir. (Anayasa md. 56) Bu temel hak çerçevesinde de; Anayasa md. 56 devletin de; insanların sağlıklı bir çevrede yaşamları için gerekli önlemleri almakla yükümlü olduğunu bir Anayasa buyruğu biçimine getirmiştir.

Bu anlamda yukarıda yaratacağı tehlikeler örnek olarak sayılmaya çalışılan siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği; insanın yaşamını sürdürebilmesi için zorunlu olarak gereksinim duyduğu doğal çevreye büyük zararlar verecek niteliktedir ve bu anlamda Anayasa md. 56 anlamında "sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı"na da aykırıdır.

e) Burada kısaca günümüzde evrensel hukuk anlamında çevre haklarının mutlak insan hakkı biçimine geldiğini, bireylerin kendilerini doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren çevreye zararlı etkinliklere karşı korunmaları gerektiğinin kabul edildiğini belirtmek isteriz. Bizim hukuk sistemimizde de Çevre Yasası'nın 30. maddesi de herkese çevre kirlilikleri ile ilgili başvuru hakkı tanımaktadır.

2- TÜRK HUKUK SİSTEMİNDE SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİ İLE ALTIN MADENİ İŞLETMECİLİĞİNİN; YARGI ORGANININ KESİN HÜKMÜ KARŞISINDA UYGULANAMAZ OLUŞU:

a) Yukarıda ilk bölümde açıklandığı gibi; Türk hukuk sisteminde siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği ile ilgili olarak, yargı organı siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğinin yarattığı/yaratacağı riskler ve tehlikeler bakımından Anayasal anlamda yaşama hakkına/sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına aykırı olduğunu KESİN HÜKÜM niteliğinde bir içtihat ile belirtmiştir. Bu içtihat Bergama olayıyla ilgili oluşturulmuş olsa da; gerek içeriği ve gerekse değindiği noktalar anlamında, tüm siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği olaylarında da uygulanabilirlik taşıdığı açıktır.

Zaten Bergama ve Eşme olayları nitelikleri anlamında da benzerlik taşımaktadırlar, gerçekten her iki olayda da siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği yapılmak istenmektedir, her iki olayda da iptali istenen Çevre Bakanlığı'nın (artık nedense Çevre ve Orman Bakanlığı yapıldı) ÇED olumlu kararıdır, bu anlamda Bergama olayında siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği ve buna izin veren Çevre Bakanlığı'nın ÇED olumlu kararının iptali ile ilgili oluşan içtihat, aynı işletmeciliğin uygulanmak istendiği Eşme olayında da uygulanmak zorundadır.

b) Bergama olayıyla ilgili ilk KESİN HÜKME ESAS OLAN DANIŞTAY'IN BOZMA KARARINDA;

"SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİNİN YARATTIĞI ZARARLAR/RİSKLERLE YAŞAM ve ÇEVRE ARASINDAKİ Denge, HER ZAMAN YAŞAM ve ÇEVRE AĞIR BASAR, BU KADAR BÜYÜK TEHLİKELER İÇEREN ve İNSAN YAŞAMINI ETKİLEYECEĞİ KESİN OLAN BİR YÖNTEMİN UYGULANMAMASI GEREKİR" DENEREK, SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİNİN KESİN BİÇİMDE UYGULANMAMASI GEREKTİĞİ BELİRTİLMİŞTİR.

"SİYANÜR LİÇİ YÖNTEMİ İLE ÇALIŞAN ALTIN MADENİ, ETKİNLİK BİTTİKTEN SONRA; 20-50 YIL BOYUNCA İNSAN YAŞAMI VE DOĞAL ÇEVRE ÜZERİNDE OLUMSUZ ETKİLER YARATACAKTIR, İNSAN YAŞAMI İÇİN OLDUKÇA UZUN BİR SÜRE OLAN 20-50 YIL SÜRE İLE İNSANLARIN TEDİRGİNLİK İÇİNDE YAŞAMALARI DA KABUL EDİLEMEZ BİR RİSK UNSURUDUR."

3) Kısaca ve özetle; hukuksal ve bilimsel gerçek şudur: Siyanür liçi yöntemi insan yaşamına, doğal çevreye, ekolojik yapıya zararlıdır, yaşama ve sağlıklı bir çevrede yaşama Anayasal haklarına aykırı niteliktedir, bu durum kesin hüküm niteliğindeki yargı kararlarıyla belirlenmiştir. Bu yargı kararları çerçevesinde Eşme'deki altın madenin etkinliğine son vermesi gerekmektedir. Bu altın madenin etkinliğine devam etmesi yönündeki bütün yönetsel işlemler hukuka aykırıdır, iptalleri gerekmektedir.

Bu anlamda; Eşme'deki siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliğine izin veren ÇED olumlu kararı Anayasa başta olmak üzere, temel insan haklarına, yaşama hakkını ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını esas alan hukuk sistemimizin temelinde de aykırıdır.

C- OLAYIN GELİŞİMİ ve DAVA KONUSU YÖNETSEL İŞLEMİN ÖĞRENİLİŞİ:

İlk bölümde ayrıntılı biçimde açıklandığı gibi; ülkemizdeki siyanürlü altın madeni işletmeciliğine karşı yürütülen mücadelenin temel insanlarından olan davacı Senih Özay, bu işletmeciliğin ülkemiz için ciddi bir tehlike ve uygulandığı her yer için geri dönülmez bir felaket olduğunun bilincinde olarak, Uşak-Eşme'deki siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği girişimini duyar duymaz, bu işletmecilik ile ilgili aşama olan ÇED izninin verilip verilmediği konusunda Çevre (ve Orman) Bakanlığı'na başvurmuş ve davalı Bakanlığın 12.02.2004 tarihli yazısıyla ÇED olumlu kararının verildiği tarafımıza bildirilmiştir. Bu yazı da tarafımıza 19.02.2004 tarihinde tebliğ edilmiştir. (EK-4)

4- Bugüne kadar, siyanür liçi yöntemi ile altın madeni işletmeciliği ile ilgili olarak "bu iş çevreye, yaşama zararlıdır, doğayı, ekolojik dengeyi yok eder" diyen ve yönetsel işlemleri iptal eden ve daha sonra da bu içtihadına mutlak biçimde sahip çıkarak içtihadına aykırı olarak tesis edilen bütün yönetsel işlemleri iptal eden yargı organı Eşme olayında da bu içtihadına sahip çıkacaktır, bu mücadele bugüne kadar bütün hukuksuzluklara, zorlamalara rağmen sürebilmişse, yargı organının dik duran, onurlu tavrıyla sürmüştür, siyanürlü altından mağdur olan insanlar için tek sığınacak yer yargı organıdır ve yine oraya gelinmiştir.

Bir savaştan sonra yıkılan okulları, fabrikaları, köprüleri, binaları kısaca her şeyi yeniden inşa edebilirsiniz, ama ölen insanları, yok olan diğer canlıları geri getiremezsiniz. Bir savaşın bütün tahribatlarını ortadan kaldırabilirsiniz, ama sakat kalmış insanların ve diğer canlıların yok olup giden organlarını geri getiremezsiniz, onların çektikleri acıları ne parayla ne de başka herhangi bir şeyle hafifletemezsiniz, dindiremezsiniz. Savaşın insan ruhunda yaptığı tahribatı hiçbir şekilde tamir edemezsiniz.

Siyanür liçi yöntemi ile altın işletmeciliği de nerede ve kimler tarafından izin verilirse ve kimler tarafından yapılsa yapılsın tıpkı bir savaş gibi telafisi mümkün olmayan kayıplara ve acılara bile bile davetiye çıkarmaktır.

Söz konusu ÇED raporu Uşak- Ulubey ilçesi Gümüşkol ve Kışla köyleri; Uşak - Eşme ilçesi Ovacık köyü ve ayrı ayrı yerleşim yerleri olan Hacaliler, Karapınar, ve Katrancılar mahallelerini, Söğütlü köyünü ve Hacaliler mahallesini, Örenköy'ü, Bekişli köyünü ilk bir kilo metrelik alan içerisinde; Emirli, Aydınli köyleri ve Aydınli'nin Düzköy ve Sihirbazlı mahallerini de ilk beş kilo metre içerisinde doğrudan etkisi altına almaktadır. Hatta Aydınli ve Emirli köyleri dışındaki bütün yerleşim yerleri tamamiyle fiziki olarak dağla birlikte ortadan kalkacaktır.

Altının çıkarılacağı arazinin (dağın) doğal suyu şu anda Kale deresi ve Çınarlı dere olarak sekiz on km. aşağıda birleşip Çınarlı dere adıyla Gediz nehrine ve oradan Ege Denizi'ne ulaşmaktadır Siyanürün olası bir ihmal, kaza ya da doğal felaket sonucu izleyeceği yol ve tehdit altında olan yaşam haritası böyledir. Çünkü arazinin doğal eğimi böyledir.

Bu ÇED raporu günümüzdeki teknoloji savaşlarından daha büyük kayıplara ve daha büyük acılara doğru çıkılan yolun başlangıcıdır.

Bir savaşın bile zor yapabileceği bir doğa katliamıdır. Altın çıkarılacak arazinin tamamına yakını zümrüt gibi bir çam ormanıdır.

Bu toprakları atalarımızdan siyanür atıklarıyla teslim almadık. Ve unutulmamalıdır ki, hiçbirimiz bu toprakların sahibi değiliz, çocuklarımızın ve insanlığın geleceğinin emanetçileriyiz. Sağlıklı bir yaşam için en azından temiz bir çevre bırakmalıyız.

SON TÛMCE: "YARGI ORGANI MUHTEŞEM İÇTİHA TLAR OLUŞTURDUĞU SİYANÛRLÛ ALTIN OLAYINDA BU AŞAMADA DA İÇTİHADINA SAHİP ÇIKACAK VE YARGI KARARLARINA, HUKUK DEVLETİNE, İNSAN YAŞAMINA, ÇEVREYE SAHİP ÇIKACAKTIR"

BİR GÛN ALTIN BİTECEK, AMA AĞAÇLAR, KUŞLAR VE SU YİNE GEREKECEK.

KANITLAR.....: Ekte sunulan belgeler ve yargı kararları, bilimsel raporlar, keşif ve bilirkişi incelemesi ve diğer kanıtlar

HUKUKSAL NEDENLER.....: İYUK ve ilgili mevzuat

SONUÇ ve İSTEM.....: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

- Davalı Bakanlığın Uşak ili, Eşme-Ulubey ilçeleri, Gümüşkol ve Katrancılar köyleri, Kışladağ mevkiinde, Tüprag Metal Madencilik San.Tic.Ltd.Şti. tarafından Altın Madeni Üretim ve Zenginleştirme Projesi ile ilgili olarak verdiği 27.06.2003 tarihli ÇED olumlu kararının; uygulanması durumunda giderilmesi olanaksız olan zararlar doğacağından ve yönetsel işlemin hukuka aykırılığı açık biçimde görüldüğünden yürütmesinin durdurulmasına,

- Dava konusu yönetsel işlemin iptaline,

- Duruşma günü verilmesine,

- Sürelerin kısa süreler halinde verilmesine

- Tebligatların memur aracılığıyla yapılmasına

- Yargılama giderleri ile avukatlık ücretinin davalı yana yükletilmesine

karar verilmesini davacı ve davacı vekili olarak dileriz. 01.04.2004

Davacı ve Davacı Vekili

Av. Senih Özay

25.2.

Av.Senih ÖZAY

Av.Murat Fatih ÜLKÜ

Av.Eren İLHAN GÜNEY

Av.Cem NEMUTLU

1407sk. NO:2 K:3 D:5 GÖC Apt. Alsancak İZMİR Tel:4210094-95-96 Faks:4210115

**MANİSA İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI aracılığı ile DANIŞTAY İLGİLİ DAİRE
BAŞKANLIĞINA
GÖNDERİLMEK ÜZERE
NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI'NA
İZMİR**

DOSYA NO :2004/422

**DAVACILAR :1. Uğur Sümer
2. Senih Özay**

VEKİLLERİ : Av.Senih Özay- Av. Cem Nemutlu

DAVALI :T. C Çevre ve Orman Bakanlığı – Ankara

KONU : Yerel mahkeme hükmünün akla gelecek tüm yönlerden hukuka aykırılığı dolayısıyla BOZULMASI ve duruşma günü verilmesi yollu TEMYİZ açıklamalarımız'dır.

AÇIKLAMALAR

HEM YÜKSEK MAHKEMEYE HEM DE TARİHE...

OLAYLAR ve AÇIKLAMALAR

YÖREDE ALTIN PEŞİNDE OLAN ŞİRKET TÜPRAG NE? TÜPRAGÇILAR KİM?

"Tüprag, merkezi Kanada'da bulunan ELDORADOGOLD madencilik firmasının Türkiye'de kurulu şirketidir. Türkiye'de metal madencilik yapmak için 1986 yılında kurulur. 20 yıl meşhur Bergama dosyası yüzünden kuyrukta bekler. Ve Uşak - Kışladağ'da Mayıs 2006 tarihinden itibaren deneme altın üretimine başlamıştır." (www.tuprag.com.tr)

Eldoradogold-Tüprag, ÇED olumlu kararına kadar geçen süreçte (1998 - 2003 arası yaklaşık 5 yıl) esasen Uşak ili - Eşme-Ulubey ilçeleri ve Kışladağ bölgesi köylerinde bir kampanya yürütür: "Bir Halkla İlişkiler" kampanyası. Ya da yeni bir Bergama köylü hareketini engelleme kampanyası.

Bir çokuluslu şirket açısından halkla ilişkilerin anlamı; kendi çıkarları için halkın bilincinin bulandırılması, hatta faaliyetinin halkın yararına olduğuna inandırılması ve bu başarılıymıyorsa; halkın bir öğrenilmiş çaresizlik içerisine sokulmasıdır. Bu konuda bol miktarda resmi ve sivil yerli yardımcıları zaten vardır.

UŞAK'TA DEVLET YETKİLİLERİ ELDORADO-TÜPRAG İLE BİRLİKTE HAREKET ETTİ ve EDİYOR!

Devlet yetkilileri için başından itibaren Tüprag şirketinin yanında açıktan tavır almışlardır. Şirketle halk arasında eşit mesafede durmamışlardır.

Nitekim Tüprag, Uşak'ta yukarıda tanımlanan anlamda bir "halkla ilişkiler faaliyeti" yürütmüş ve bu kampanyanın temel mantığı her türlü yöntemi (karşı görüşleri karalama", korkutma,) kullanarak halkı "ikna" etmek olmuştur. Bu kampanyanın çizgisine düşen Tüprag şirketinin halkla ilişkiler birimi, Uşak milletvekili Hasan Özgöbek, Uşak Valisi Ayhan Çevik, Eşme jandarma komutanı ve diğer yerel yetkililerdir.

Aynı zaman dilimi içinde hem Tüprag'ın patronu ve Halkla ilişkiler müdürü, hem Uşak valisi ve bazı il encümen üyeleri, hem de Eşme ve Ulubey ilçelerinin kaymakamları; Bergama'dan ciddi dersler aldıklarını ve "Uşak'ta yeni bir Bergama yaşanmayacağını" söylerler. Kışladağ bölgesi köylerinde Bergama köylülerinin direnişi bir taraftan karalanır, mahkeme kararlarının uygulanmadığı söylenir, "devlet istiyorken kimse karşı çıkamaz" denilerek köylülere baskı yapılır ve diğer taraftan para kesesinin ağzı açılır. Böyle bir halkla ilişkiler faaliyeti sürerken Tüprag'ın patronu(Eldorado'nun 2000 yılı faaliyet raporunda)Paul Wright şunu söyler: "Türkiye'nin bütününde Normandy'nin Ovacık projesinde üretime başlamasını görmekle yüreklenmiş bulunuyoruz. Türkiye'deki işletme izni verilmesi düzeninin artık pek çok başka ülke ile kıyaslanabilir olduğuna inanmaktayız."www.oztürkler.com.) Raporda devamla şunlar yazılıdır: "**Belli kimi bölgelerinde altın elde edilmesinde siyanür kullanımına ilişkin olarak Türkiye yargı kurumlarınca verilen kararlar ülkede altın madenciliğinin gelişmesini olumsuz etkilemiştir. Türk hükümeti bu sorunu çözmek üzere girişimde bulunmuş ve altın madenciliğinde siyanür kullanımı ve yargı kararlarına ilişkin teknik konuları incelemek üzere özel bir komisyon kurdu muştur. Komisyon TÜBİTAK tarafından yayınlanan raporla bu konudaki olumlu görüşünü bildirmiştir. Bunun üzerine, FEDERAL HÜKÜMET madencilik etkinliklerinin yeniden başlatılması için bakanlıkları harekete geçirmiştir.**" (a.g.y.) Görüldüğü gibi Eldorado'nun patronu Türkiye'de siyanürlü altın işinden umutludur ve bu için hükümetler arasında çözdürüldüğünü açıkça ifade etmektedir.

Tüprag'ın Halkla ilişkiler müdürü başından itibaren her fırsatta şunu söyler: "Bergama'dan çok ders çıkarttık. ...

"Uşak valisi şunları söyler: " Eldorado gibi şirketler, bölgemize değerli deneyimlerini taşımakta ve halkımızın yararına uzun dönemli iş fırsatları yaratma ve geliştirmede yaşamsal bir rol oynamaktadır."

Ancak ikna edilemeyen Bekişli köylüleri vardır. Onlar da her gün köylerinde jandarma aracı dolaştırılarak, sıradan gerekçelerle trafik cezaları kesilerek, sık sık oturdukları kahve hane basılıp kimlik kontrolü yapılarak ve köye getirdikleri bilim adamıyla beraber "izinsiz ve gizli faaliyet" yürütmekten gözaltına alınıp mahkemede yargılanarak "ikna edilmeye" çalışılır.

Uşak Valisi Ayhan Çevik, hızını alamaz. "Şirket dünyanın en ileri teknolojisini kullanacak, maden çalışırsa özel idareye çıkarılan altının yüzde 20 si kalacak, siyanürlü altın madenciliği doğaya ve insana zarar vermez. Bergama olayı örgüt işi. THKP-C nin

organizasyonu. Bunlar Türkiye'nin yararına olan her şeye karşı çıkıyor." (13 Kasım 1999 Hürriyet Ege-11Aralık 1999 Radikal)

Ayhan Çevik aynı gazetede, bugünlere ışık tutan sözlerini de söylüyor: "Eşme Kaymakamlığı öncülüğünde Doğal Hayatı Koruma Derneği kurulacak, madenin çalışmaları izlenecek. Uşak ve Uşaklının, Bergama'nın tam aksine bu madene sahip çıkmaları gerekiyor. Madenin hemen faaliyete geçmesini diliyorum."

Gerçekten de bir süre sonra siyanür karşıtı (!) Eşmeli bir bayan eczacı yönetiminde ve Bekişli köylülerinden oluşan Eşme Doğal Hayatı Koruma Derneği kurulur. Başka köyleri, köylüleri derneğe üye özellikle yapılmazlar. Bekişli köylüleri bu derneğin baştan itibaren danışıklı kurulduğunu bilmiyor olabilirler ve Kışla köyü belediye başkanına konuyu açarlar. Kışla belediye başkanı Veli Acar ve Ulubeyli Mehmet Yandım'ın desteği gözlenmiştir. Bugün geriye dönüp bakıldığında Bekişli köyünde kurulan derneğin yöneticilerinin tümünün madende çalıştığını, Eşmeli eczacı bayanın dernek temsilcisi olarak valilikçe kurulan "madeni izleme denetleme komisyonu" içinde olduğunu görmekteyiz.

Vali Ayhan Çevik'in, yanına Eşme Kaymakamını (bazen Ulubey kaymakamını) ve jandarma komutanını alarak maden civarındaki köyleri "ikna etme" mesaisi ile köylülerin bilgi edinmesinin önlenmesi birlikte yürütülmüştür. Ayhan Çevik, 09.06.2000 tarihinde, Eşme ilçesi Kolankaya köyünde Ziya Çoban'a ait tesisleri ziyaretinde, 60 yaşın üzerindeki köylüleri çağırarak siyanüre "evet" demeleri konusunda ikna etmeye çalışmıştır. Köylülerin ikna olmadıklarını görünce kızmış, "tamam bunlar ikna olmayacak" demiş ve köylülerle konuşmaya kalkan kaymakama, "Bunlarla laubali olma, ez geç bunları" demiştir. (EK:Bkz. Uşak Barosundan bir grup avukatın "Kamuoyuna" başlıklı basın açıklaması)

Köylüler(Bekişli) siyanürlü altın madenciliği konusunda bilgilenecek için 15.12.1999 tarihinde Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya bölümü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Hüseyin Yıldırım'ı köylülerine davet ederler. Söyleşi başlayalı on dakika bile olmadan Bekişli köyü kahvesi jandarma tarafından basılır. Uşak Barosu avukatlarından Av. Gürcan Sağcan, gazeteci İsmail Durna, Doç. Dr. Hüseyin Yıldırım ve o sırada kahvede bulunan köylüler gözaltına alınır. Köylüler dışındaki üç kişiye Eşme Asiye ceza mahkemesince 15.06.2000 tarihinde, 2911 sayılı yasaya aykırılıktan 1 yıl 3 ay hapis cezası verilir. Dava bilahare Yargıtay tarafından zor zahmet bozulacak ve Doç. Dr. Hüseyin Yıldırım, Siyanürsüz altın ve gümüş aramanın mümkün olduğunu gösteren bilimsel bir makale yayımlayacaktır. Ve bu yayın saygın uluslar arası bir dergide yayınlanacaktır.(Ek)

Jandarma baskısı hızını kesmeden devam etmektedir. Hemen her gün Eşme jandarmasınca siyanüre karşı çıkan köyler basılmakta, kahvede kimlik kontrolü, traktör ve arabalarına olağandışı trafik kontrolü yapılarak gözdağı verilmiş ve Eşme jandarma komutanı siyanüre karşı çıkanları kastederek, "bunları köye sokmayacaksınız" diyebilmiştir.

Hasılı bir yandan Eldorado-Tüprag şirketinin Halkla ilişkiler sorumlusu Mehmet Yılmaz ve ekibinin siyanürün zararsızlığı konusundaki demagojileri, diğer yandan güvenlik kuvvetlerinin baskıları at başı gitmiştir.

Bununla birlikte köylere : Maden civarındaki köylere su getirilir. Bu su 4. kalite bir sudur ve esasında hayvanların bile içmemesi gerekir. Ama yıllardır susuzluk çeken ve

devletimiz tarafından kendilerine su getirilmeyen bu köyler, Tüprag'ın kucağına atılmış olarak "su sevinci" yaşarlar. Gümüşkol köyü Tüprag'ın karargahı gibidir. Oraya kanalizasyon da döşenir.

6 milyon m² maden alanının yüzde 80 (4 milyon m²) orman arazisi olduğu için devletten bu kolayca alınır. Geriye kalan yüzde 20 lik (2 milyon m²) özel araziler ise dönümü 5 milyar TL rayiçle satın alınır.

Ovacık köyü tarihten ve coğrafyadan silinir. Evlerini ve tarlalarını satan köylüler Ulubey ilçesine ve Uşak'a giderler ve birer ev alırlar. "Paraları bittiği için şimdi ortadan kalkan köyleri yönüne bakıp hasret giderdiklerini" söylemektedirler. Ovacık köyünden bir kişi evini satmamakta direnir. O da Tüprag'ın Halkla ilişkiler müdürü ve Eşme Jandarma komutanı tarafından bir akşam vakti "ikna" edilir. Diğer köylülerden daha yüksek para alır.

Eldorado-Tüprag şirketi broşürler dağıtarak, her zamanki karalamalarını sürdürerek, siyanür karşıtı eylemleri yasadışı örgütlerin yönlendirdiğini söyler.

(04.02.2000 tarihli Milliyet Ege)

Aynı tarihte Eşme Kaymakamı, Uşak Valisi Ayhan Çevik'ten talimat alır, dünyada siyanürsüz altın işletmesinin olup olmadığını internetten araştırır: "Amerika'nın Arizona kenti yakınlarındaki Santa Maria'da siyanür kullanılmadan altın çıkarılmaya başlanıldığını" öğrenir. Arkasından kaymakam şöyle diyecektir: "Vatandaş olarak, yararı varsa, çıkarılmasına kimse engel olamaz. Eşmeli istemezse de hiçbir güç bu madeni işletemez."

"Ekonomik tetikçiler(ET'ler), yerküre üzerindeki ülkeleri trilyonlarca dolar dolandıran yüksek ücretli profesyonellerdir. Dünya Bankası, ABD Uluslar arası Kalkınma Ajansı ve diğer yabancı "yardım" kuruluşlarından büyük şirketlerin kasalarına ve gezegenimizin doğal kaynaklarını kontrol eden birkaç varlıklı ailenin ceplerine para aktarırlar. Kullandıkları araçlar arasında SAHTE FİNANSAL RAPORLAR, hileli seçimler, rüşvet, zorbalık, seks ve cinayet bulunmaktadır. Oynadıkları oyun imparatorluklar kadar eski olmasına rağmen, günümüzdeki küreselleşme sürecinde yeni ve korkutucu bir boyuta ulaşmıştır. Nereden mi biliyorum, ben de bir ET idim."

John Perkins, Bir Ekonomik Tetikçinin İtirafı. April y. 2.baskı.

Yukarıdaki kitapta; Çed, finansal vb. raporlarının özellikle nasıl hazırlandığını, matematik modellerin nasıl yanlış yapıldığı ve bizim gibi ülkeleri yönetenleri nasıl kandırdıkları anlatılmaktadır.

ÇED SÜRECİ

1. Tüprag, Ocak 2002'de Çed çalışmalarına başlar.
2. 18.01.2002'de format başvurusu yapar.
3. 24.01.2002'de format gönderilmiş rapor 14 ayda hazırlanır.
4. 27.03.2003'te Çevre ve Orman Bakanlığına sunulur.
5. Rapor hemen 28.04.2003'te formata uygun bulunur, çoğaltılır ve işler jet hızıyla işler.
6. 01.05.2003'te 1. İnceleme Değerlendirme Kurulu Toplantısı yapılır.

7. 13.05.2003'te Halkın katılım toplantısı Gümüşkol köyünde yapılır.

Dikkat isterim: Halkın katılımı için Gümüşkol köyüne duyuru asılır, başka köyler duymaz, yalnızca madencilerin haber verdiği insanlar toplantıya katılır. 40-50 kişinin katılımı "halkın katılım toplantısı" olur her defasında.

8. 22.05.2003'te 2. İnceleme Değerlendirme Kurulu toplantısı yapılır.

Dikkat isterim: İnceleme Değerlendirme Kurulu'nda yer alan kamu kuruluşlarının tamamı ve bu arada MTA, DSİ "olumlu" görüş bildirir. Devlet kuruluşları temsilcilerinin hepsi cetvelle çizilmiş gibi "aynı düşüncededir."

Dikkat isterim: Ülkemizde her zaman ağır aksak işlediğinden yakınılan bürokrasi, çokuluslu şirketlerin işlerinin görülmesinde çok hızlıdır. Bu konuda bürokrasiye haksızlık edilmemelidir.

9. 2003 yılı Haziran başında Tüprağ şirketi, gerekli belgeleri Çevre Bakanlığına teslim eder. Öteki bakanlıklara görüşleri sorulur. Her Bakanlıktan olumlu yanıtları alınır.

10. ÇED olumlu kararı 27.06.2006'da şirkete bildirilir. Evet yalnızca 27 günde ekleriyle beraber 10 klasör civarında olan ÇED raporu okunur, incelenir, harükulade bulunarak tüm bakanlıklar ve yetkililerince onaylanır. Bu durumdan da kimsenin haberi yoktur. Yalnızca "siyanürlü altın işletmeciliğine karşı gibi" duran Eşme ilçesinden bir bayan ÇED raporunu, şirketten edinir ve **ama hiç kimseye haber vermez.**

Dikkat isterim: ÇED süreci mümkün olduğu kadar kamuoyundan gizli yürütülmüştür.

Dikkat isterim: ÇED raporunu ülkemizden ENCON, İngiltere'den Knight Piesold Consulting ve Kanada'dan Planning Alliance firmaları birlikte hazırlamıştır. Bu şirket de yukarıda alıntı yaptığımız kitapta belirtilen "ET" ler den oluşmaktadır.

Dikkat isterim: Bizim araştırmalarımıza göre, bugüne dek Çevre Bakanlığı'nın **ONAYLAMADIĞI HİÇBİR ÇED RAPORU GÖRÜLMEMİŞTİR.** İlginç değil mi?

11.29.01.2004 tarihinde Av. Senih Özay, bakanlığa dilekçe yazar ve ÇED olumlu kararı verildiğini öğrenir.

12. Av. Senih Özay, bir eski Eşmeli müvekkiliyle (UĞUR SÜMER) Çed olumlu raporuna 60 gün içinde dava açar ve bilirkişi incelemesi talebinde bulunur. İsteği Manisa İdare Mahkemesince kabul edilir.

13. İşte tam bu aşamada Tüprağ şirketi ve yerel yetkililer yeni bir kampanya başlatırlar: "Madeni destekleyenler kampanyası." Devlet görevlilerinin tavrı zaten bellidir. Yeni imza kampanyası daha sonra mahkemede de kullanılacaktır. Kampanyaya ilk imzayı AKP Uşak milletvekilleri Alim Tunç ve Ahmet Çağlayan atar. AKP li Uşak Belediye başkanı Mesut Apaydın, Ulubey Belediye başkanı Hüseyin Buğdaylı, Eşme belediye başkanı Ahmet Yıldırım, Kışla köyü belediye başkanı Veli Acar, Bekişli köyü muhtarı Necati Bayar, Gümüşkol köyü muhtarı Nazmi Kırılı, Uşak Ticaret ve sanayi odası başkan yardımcısı, Uşak Genç işadamları derneği başkan yardımcısı Akın Ayan, Uşak Sanayici ve işadamları derneği başkanı Mustafa Baştuğ, JMO Uşak il temsilcisi Orhan Alaca imza atar.

14. Mahkeme 28.09. 2004 tarihli kararıyla 9 Eylül Üniversitesi'nden Prof.Dr. Hasan Mordoğan(Maden), Prof.Dr. Şevki Filiz (Uygulamalı jeoloji), Yard. Doç .Dr. Enver Y. Küçükgül (Çevre müh.)'ü bilirkişi heyete olarak belirler. 13.01.2005 tarihinde

keşif yapılacaktır. Ama yapılamaz. Çünkü Tüpraş şirketi İzmir üniversitelerinin Kışladağ'a yakın olduğunu ve Şevki Filiz hocanın Efemçukuru'nda aleyhlerine rapor verdiğini söyler.

15. Biz ise, mahkemenin seçtiği bilim insanlarına saygılı olduğumuzu belirttik.
16. Mahkeme İstanbul'dan yeni bilirkişi heyeti belirledi: Prof. Seniha Arayıcı (Çevre), Doç.Dr. Hüseyin Öztürk (Jeoloji) ve Yard. Doç.Dr. İlgin Kurşun (Maden)
17. Yard.Doç.Dr. İlgin Kurşun'un çok siyanürlü altın hayranı bilim insanı olduğunu çeşitli yazılarından bildiğimiz halde, yine de bilim insanlarına saygımızdan itiraz etmedik.
18. Keşif yapıldı. Ve bilirkişiler tarihinde 26 SAYFALIK raporlarını yazdılar. Naip Yargıç'ın sorularına karşılık ilk 20 sayfada özetle şunları söylediler:
 - I. **Asit Kaya Drenajı sorunu çözülmemiş bir göl oluşacaktır. Alınan tedbirler yeterli değildir.**
 - II. **Acil durumlar için teknik altyapı hazırlanmamıştır.**
 - III. **Çed raporu ekinde verilen... arsenik içeren cevher...arsenik, kurşun, molibden, antimon ve kalayın "durağan ya da durağan mineraller içerisinde bulunduğu" sonucu yanlıştır, sonuçlar kuşku uyandırmaktadır, arsenopritin olmadığı söylenmesi yanlıştır.**
 - IV. **Bu maden için en temel hususlar hH ayarlaması, deprem etkileri, kullanılacak su miktarının belirtilmemesi, ... böylesi büyük bir projede çevrenin korunmasına yönelik alınması gereken önlemler açısından ÇED raporu yeterli ve açıklayıcı değildir.**
 - V. **Çed raporundaki su dengesi hatalı ve eksiktir...İşletme sırasında özellikle açık ocakta oluşan suyun proseste kullanılacağı hesaplarda yer almamıştır.**
 - VI. **Model hesaplarında yanlışlık vardır....**
 - VII. **Biyolojik arıtma tesisinde kapasite küçük tutulmuştur.**
 - VIII. **Metal siyanürlerle kirlenen suyun nasıl arıtılacağı belirtilmemiştir. Arıtım yöntemine ilişkin açıklama yoktur. YYPE bazik ortamlar için yetersizdir.**
 - IX. **Siyanürleme yapılacak alanın altına serilecek jeomembran yetersizdir.**
 - X. **ADR tesisinde olası dökülme veya sızıntılar için ek bir önlem raporda yer almamaktadır.**
 - XI. **Flora/fauna ve peyzaj üzerinde kötü etkiler oluşabilecektir. Hava,su,toprak uzun süreli etkiyle kalıcı geri dönüşümsüz olumsuz etkiye maruz kalacaktır.**
 - XII. **Sosyo ekonomik etkiler için, gelecekte oluşacak olası olumsuz etkilerin ikame oranının ne olacağı konusunda açık bir analiz yoktur.**
 - XIII. **Kimyasal kullanımı ve çözelti yönetimi konusu raporda eksik, yanlış ve hatalı ölçüm ve modelleme ile eksik bilgiye ulaşılmış ve temel bileşenler hakkında bilgi verilmemiştir.**
 - XIV. **Bu madende ağır metallerin durağan olamayacağı, ilaveten civa derişiminin normalin 20 katı olduğu, (...) Tehlike yaratan bir etken, toplumla karşılaşma olasılığı olduğu sürece risk oluşturacağı için sıfır risk diye bir açıklama yapılamaz. Risklerin hesaplanması zordur. Gelecek için bu maden kuşkulu sonuçlar yaratacaktır.**
 - XV. **Gerekli her türlü tedbirin alınmadığı ortadadır.**
 - XVI. **Bölgedeki yer altı sularında azalma ya da kuruma beklenmelidir.**
 - XVII. **20 yıl boyunca yöreye-çevreye atmosfer yoluyla AZOTOKSİT, KARBON MONOKSİT, HİDRO KARBON, KÜKÜRT DİOKSİT, PARTÜKEL MADDE ve bu maddelerle sinerjik etkiyle daha riskli olan KURŞUN salınacaktır.**
 - XVIII. **Maden faaliyeti bittikten sonra kapatma planı yoktur. "Bu aşamada kesin bir maden kapanış planının hazırlanması doğru olmayacaktır." Yanlıştır.**

Özetle ilk 20 sayfada bütün bilirkişiler bunları sayıp döktükten sonra, raporun sonuna iki bilirkişi(madenci ve jeolojici) “eksiklikler işletme devam ederken tamamlanabilir.” diyebilmişlerdir. İşletme devam ederken yukarıda sayılan zararların giderilemeyeceğini okuduğunu anlayan herkes görebilmektedir. Ayrıca BURADA ÇOK ÖNEMLİ OLAN ÇEVRE PROFESÖRÜNÜN SÖYLEDİKLERİDİR, diye düşünüyoruz. Çünkü yaşanacak olanlar çevreye dair felaketlerdir.

19. Mahkeme bilirkişilere, “ ek görüşlerinizi, üçlü görüşlerinizi 20 gün içinde net ve açık şekilde belirtin.” dedi.
20. Bu kez Doç. Dr. Hüseyin Öztürk’ün akademik kariyeri Prof. Dr. Hüseyin Öztürk olarak karşımıza çıktı. Jeolojici ve Madenci bilirkişiler, Çevreci “Prof. Dr. Semiha Arayıcı’nın söylediği eksikliklere katıldıklarını ama maden işletilirken bu eksikliklerin düzeltilebileceğini” söylediler. Bu durumu anlamakta yalnızca biz zorluk çekmedik. Fakat görüşlerine başvurduğumuz TMMOB ‘nin bilim insanları da çok zorluk çektiler, şaşırdılar.
21. TMMOB ne bağlı jeoloji mühendisleri odası, Çevre mühendisleri odası, kimya mühendisleri odası, Metallurji mühendisleri odası, Ziraat mühendisleri odası ve 47 sivil toplum örgütünden oluşan ELELE HAREKETİ ve 300 civarında köylü davaya Senih Özyay’ın yanında müdahil oldu. Bu anlam kavranılamadı.

KIŞLADAĞ BÖLGESİNDE KÖYLÜLER SİYANÜRLÜ ALTIN MADENİ İSTEMİYOR!

Bu arada Kışladağ bölgesi köylüleri, “aptallığa oldukça benzeyen bir sessizlik içindeki” hallerinden sıyrılarak bağırma ve gürültü yapmaya başladılar. “Madeni bir kazanç kapısı gibi algılayan” Eşmeliler uyutulduklarını söyleyip eylemler, etkinlikler başta İnay Köyü’nde olmak üzere yayılmaya başlar. İkinci bir Bergama köylü hareketi doğar.

İnay Köylüleri, köyün tüm insanların katılımıyla “insanın, toprağın, suyun, böceğin, çiçeğin... vicdan hareketini” oluşturdular. Paneller, açık hava toplantıları, basın açıklamaları, dayanışma etkinlikleriyle seslerini tüm Türkiye’ye duyurdular. **Simgeleri ellerindeki çanlar ve giydikleri kefenler’dir.**

1. 05.04.2005’te Eşme’de “Siyanürlü Altına Hayır” paneli yapılır.
2. 29.05.2005 te İnaylılar 1500 kişinin katılımıyla bir panel yaptı.
3. 01.07.2005 te İnay da basın açıklaması yapmak için İnay’a giden Elele hareketi ve Bergama köylüleri İnay’da saatlerce jandarma kuşatması altında tutuldu ama köylülerin kararlı tutumuyla görkemli basın açıklaması yapıldı. Madene giden 1000 civarındaki köylü protesto yaptı.
4. 03.07.2005 te Kışla köyünde açık hava toplantısı yapıp siyanürlü maden işletmesinin zararları tartışıldı.
5. 09.08.2005 te Elele hareketi Basın açıklaması yaptı ve madenin zararlarını anlattı.
6. 11.08.2005 te Elele hareketi İzmir valisi ve İzmir B.B.Bşk Aziz Kocaoğlu ile görüşerek Kışladağ’a taşınacak 70.000 ton siyanürün olası zararlarını anlattı.
7. 16.08.2005 te Elele hareketi Uşak valisi, Ulubey kaymakamı, Eşme kaymakamı, Eşme belediye başkanını ve Salihli belediye başkanıyla bizzat görüşüp madenin ve 70 bin ton siyanürün taşınmasının mahsurlarını anlattılar ve dilekçeler verdiler.
8. 17.08.2005 te Uşak’ta CHP İl örgütü panel yaptı.

9. 17.11.2005 te Tüprag şirketi halkla ilişkiler müdürü Mehmet Yılmaz, İnay Vicdan Hareketi sözcüsü Muammer Sakaryalı hakkında kendisine basın yoluyla hakaret gerekçesiyle Ulubey C.Savcılığına suç duyurusunda bulundu.
10. İnay köylüleri, kendi köylerinden geçecek maden su isale hattı için tarlalarını şirkete satmazlar. Köylerine vaat edilen “paraları” ellerinin tersiyle iterler. Şirket su isale hattının planını değiştirir ve hazine arazilerinden geçirme kararı verir. Devlet yetkilileri kamu arazilerine izin verir. Ama İnaylılar kamu adına, ona da karşı çıkar. İzin belgelerini sorar. Kadın-erkek üç gün köylerinden su yolunu geçirtmezler. Ama 22.09.2005 günü 35 araçla gelen jandarma gücü, İnaylıları döverek, yerlerde sürükleyerek, Kanadalı şirketin iş makinelerini köylülerden koruyarak ve 12 kişiyi tutuklayarak engeli kaldırır. Ama köylülerin direnişi engellenemez.
11. İnay köylülerinin Tüprag şirketi ve jandarma yetkilileri aleyhine süren bir çok davası yargıdadır.
12. 03.12.2005 te İnaylılar İzmir’de kefenleriyle yürüyüp siyanürlü maden istemediklerini haykırdılar.
13. 17.12.2005’te İnaylılar Ankara’da “Halk için bütçe” mitinginde Kışladağ altın madenini prototo ettiler.
14. 20.12.2005’te 34 tane İnaylı kadın ve erkek “devletin güvenlik kuvvetlerine karşı duruş,vb den mahkemeye çıkarıldılar. Bu mahkeme Ulubey Asliye ceza mahkemesinde devam ediyor.
15. İzmir Tabip Odasında İnaylılar ve Elele hareketi yer altı sularının kurumaması için, siyanürlü altın işletmesini protesto için basın açıklaması yaptılar.
16. 31.05.2006 tarihinde İnaylılar, Uşak, Eşme-Ulubey ilçeleri ve köylerinden 10.500 tane (on bin beş yüz) imza toplayarak, Siyanürlü altını istemediklerini ve Anayasa’nın 56. maddesine göre görevlerini yaptıklarını söylediler ve topladıkları imzaları kefenlerini giyip Ankara’ya giderek Cumhurbaşkanı’na, TBMM başkanına ve Ana muhalefet partisine verdiler.

VE EŞMELİLERİN KORKTUĞU BAŞINA GELDİ!

1. 27-28 Haziran 2006 tarihlerinde afet düzeyinde yağışlar alan Kışladağ madeni etrafındaki köylerde ve Eşme ilçesinin içinde 2000 (iki bin)’e yakın insan; “nefes almakta zorluk, mide bulantısı, şiddetli baş ağrısı, kollarda uyuşma, dudaklarda kuruma ve yanma” vb. şikayetlerle doktorlara koşar. Resmi yetkililer susar. Hekimler, bu şikayetlerin nedeninin “kimyasal bir zehirlenme” olduğunu söyler. Eşme kaymakamı, tüm sağlık görevlilerine “maden, siyanür, tüprag” sözcüklerini yasaklar.
2. Eşme’den hastalanan bir çok insan İzmir’e gelerek İzmir Tabip Odasına ve Elele harekete başvurur. Bunun üzerine Türk Tabipler Birliği ve Mühendis odaları temsilcileri bir heyet oluşturarak 30.06.2006 günü Eşme’ye gider.
3. Heyet, Uşak Tabip Odası Başkanı ve Eşme Devlet Hastanesi başhekiminden 2 tane hemşire isteyerek yakınması olan yurttaşlardan kan örnekleri almaya başlar. Aleni olarak hekimlik görevini yapan insanların aldığı kan örnekleri 8 adettir ve daha kan vermek isteyen onlarca insan kuyrukta beklerken inanılmaz bir şey olur: Eşme kaymakamı polis marifetiyle alınan kanlara el koyar. Kaymakamla ve il sağlık müdürlüğüyle yapılan görüşmeler fayda etmez.
4. Fakat halk arasında o anda çıkan bir söylentiye heyet üyeleri duyar: “Uşak valiliğince madeni denetlemekle görevlendirilen maden denetleme heyeti Eşme’ye gelmiş ve kaymakamla görüşmektedirler. ‘Madenci denetleme heyeti

- içindeki Eşmeli bir Eczacının, 'Kimden izin alarak bu heyet kan örneği alıyor' dediği duyulur. Gerçekten 'denetçiler'in kaymakamla görüştüğü görülür.
5. Bunun üzerine Türk Tabipler Birliği Başkanı Gencay Gürsoy'a ulaşılır ve heyetin çalışmasının engellendiği anlatılır. Gencay Gürsoy, Uşak valisi Kayhan Kavas'a ulaşır ve "arkadaşlarının kamu görevi yaptığını" anlatır. Vali Kayhan Kavas'ın yanıtı çok tarihi bir yanıtıdır: "Gencay bey arkadaşlarınız gözaltında değiller." der. Heyet, uygun bir suç maddesi bulunmadığı için gözaltına alınamamıştır.
 6. Fakat yurttaşlar kendi gönülleriyle ve kendi imzalarıyla İzmir'den gelen heyete kan vermişlerdir. Bu alınan kanlar Ankara'daki Düzen laboratuvarına tahlile gönderilmiştir. Kan alındığı vakit olayın üzerinden 72 saat geçmesine rağmen, kan örneği alınan 9 kişinin hepsinin kanında korkunç düzeyde SİYANÜR ÇIKMIŞTIR. (Ek: Elele açıklaması ve düzen lab.sonuçları)
 7. Bu olayın arkasından (yani madende sodyum siyanürün hidrojen siyanüre dönüşmesi ve esen poyrazın etkisiyle insanları zehirlenmesi) rüzgarın akımı yönündeki bitkileri zehirlendiği ve kuruttuğu görülmüştür. Önce geniş yapraklı bitkiler kurumuştur.
 8. Bu olayın halktaki tedirginlik ve halktaki panik durumu devam etmektedir. NE YAZIK Kİ EGE BÖLGESİNDE KANDA SİYANÜR BAKISI YAPILACAK BİR LABORATUVAR OLMADIĞI ÖĞRENİLMİŞTİR. Ayrıca ülkemizde kanda tio siyonat bakacak laboratuvar olmadığını öğrenmiş durumdayız.
 9. Başka normal bir ülkede böyle bir olay-yüzlerce insanın zehirlenmesi- yaşansa kıyamet kopardı. Ama Uşak-Eşme'de zehirlenmelerin "şehir şebeke suyundan kaynaklandığı" resmi açıklaması yapıldı ve susuldu. Ama Eşme ye hiç gelmemiş insanların neden zehirlendiği bir türlü açıklanmıyor!
 10. Kışladağ bölgesinde madenin yarattığı gürültü ve işgal sonra yaban domuzları ormandaki yerlerini sürüler halinde terk eder ve civar köylerin bağlarını, bostanları ve bahçelerini bozar.

EŞME'DEKİ ZEHİRLENMELER GÖRMEZDEN GELİNİR Ve Maden 11.07.2006'da RESMEN AÇILIŞINI YAPAR

1. Madenin resmi açılışında Eski uşak milletvekili Hasan Özgöbek ev sahibi gibidir.
2. Enerji Bakanı Hilmi Güler resmi açılış yaparken maden yolu 2000 tane köylü tarafından tutulur ve "Neyi açtığının farkında mısınız?" protestosu yapar köylüler.
3. Bakan Güler; "Zengin madenlerimizin fakir bekçisi olmayacağız, altını son gramına kadar çıkaracağız, üç beş çapulcuya pabuç bırakmayacağız." Der. Bunun üzerine köylüler İnay köyü meydanında toplanır, bakanın tavrını değerlendirir ve basına şu açıklamayı yapar:

ATIMIN ALNI SAKAR / KENDİ ADINI BANA TAKAR

Enerji Bakanı H.Güler, ne söylediğinin farkında mı diye merak edip Türkçe sözlüğe baktık. “Çapul: yağma, talan” demek. Çapulcu ise, “çapul yoluyla başkasının malını alan, talancı, yağmacı” demek.

Şimdi soruyoruz: İnay köylüleri, çevreciler, ‘bizim olana’ sahip çıkan ve talan edilmesini istemeyen aydınlar hangi çapulu-yağmayı yapmıştır? Elbette her insan kendi seviyesine ve çıkarlarını savunduğu kesimin çıkarlarına uygun sözler söyler. Bu durum çok anlaşılır bir şeydir. Ama gerçekte Kışladağ için ‘bakanımız’, “talan-çapul” gerçeğini ağızından kaçırmıştır. Kışladağ’da çok ciddi bir talan ve yalan vardır. Sayın bakan şunları söylüyor olabilir: Kışladağ’da;

- 20.860 tane ağaç kesilmiştir. Bunun adı talan değil mi?
- Kışladağ’da var olan 270 ton altının 100 tonu çıkarılacak. Geriye kalan 170 tonu zehirli atıkların içine atılacak ve bir daha elde edilemeyecek. Sayın bakan bu yer altı zenginliğimizin talan edildiğini söylüyor olmasın?
- Bu bölgede zaten kıt olan yer altı sularından 150 milyon ton su çekilecek ve maden için kullanılacak. Ulubey ,İnay, Kıranköy vb nin susuz kalma olasılığı çok yüksek. Sayın bakan, sularımızın çapulcularla yok edilip susuz kalacağımıza dikkat çekiyor olabilir mi?
- 1 ton altın için 300.000 ton toprak deşilip zehirlenerek atılıyor pasa olarak. Kışladağ da 100 ton altın çıkacağına göre, toplam atılacak zehirli toprak 300.000.000 (üçyüz milyon) tondur. Bakan bey bize toprağımızın talan edildiğini söylüyor olmasın?
- Kendi hükümetleri kıymetli madenlerde KDV ‘yi sıfırladı. Devlet Tüprağ şirketinden hiç KDV almayacak. Bu Tüprağ için çapul anlamına gelir mi?
- Kışladağ’da 17 yıl boyunca 100 ton altın elde edilirken tam 70.000 ton (yanlış duymadınız, yetmiş bin ton) siyanür zehiri kullanılacak. Bu 70 bin ton zehirin toprağımızı, suyumuzu, havamızı, otumuzu, sütümüzü, canlılığımızı mahvedeceğini biliyor ve ulusötesi şirketlerin dininin imanının para olduğunu, para için yakmayacakları can kalmayacağını söylüyor olmasın bakanımız?
- Tüprağ şirketinin, “Bergama’dan çok ders çıkarttık” diyerek köylere, su, yol, beyaz eşya, damızlık koyun, domates ; devlet dairelerine kırtasiye, güneş enerjisi aygıtı, özel yemek davetleri, bazı “sivil toplum örgütlerine” bağış vb. adı altında tepkiyi azaltması da bir çeşit çapulculuktur, demek istiyor olabilir mi sayın bakan?
- Bakanın söylediklerini ve yukarıdaki soruları İnay’da köylülere sorduk. Bir ihtiyar kadın bakana yöresel deyimle yanıt verdi: “Atımın alni sakar, kendi adını bana takar.”
- Saygı sunarız.

ELDORADO-TÜPRAG UŞAK’I ÇÜRÜTÜYOR!

Uşak’ta iki tane yerel tv vardır. Özellikle maden şirketinin Uşak’a gelmesi ve madene karşı tepkilerin yoğunlaşmasına bağlı olarak yerel gazete sayısında patlama olur. Adeta yeni bir para kazanma kapısı açılmıştır. **Uşak’ta Yeni gün, Sema Uşak, Uşak Asrın Gazetesi, Uşak Gerçek Gazetesi, Uşak Olay gazetesi, Ceride-i Ege, Yeşil Banaz, Usak.tv.com.tr, Ege Ses, Eşme’nin Sesi** ve daha sayabileceğimiz bir çok yerel yazılı ve internet gazetesi. Şu ana kadar (Kasım 2006) Ege Ses gazetesi dışında hiçbir gazete Altın Madeni aleyhine yazı yazamıyor! Bu gazetelerin bir kısmı da birkaç sayı çıkar ve madene muhalif yazılar yazar, sonra her ne hikmetse kendini kapatır ya da Tüprağ şirketinin sözcüsü gibidirler. Uşak halkı arasında dolaşan dedikoduları çok iğrençtir. Ege Ses her sayısında halk arasında dolaşan dedikoduları yazar ve son sayısında sorar: “Altın madenini ve madende iş yapan müteahhidi Uşak basını neden yazmıyor?”, “ Altın Milletvekili- Hasan Özgöbek(eski uşak milletvekili) Altın Madenine Ortak mı?”,

Uşak Halkı Kışladağ Altın Madenine Tarihi Çağrıda Bulundu: Balya'ya Bakın Madeni Kapatın."

Bu arada bölgedeki köylerde "Ne kaparsan kârdır, niye karşı çıkıyorsunuz, kapabildiğiniz kadar kapın," kültürü yaygınlaşmış ve halkın değerleri çürütülür.

DOSYADAKİ HÜKME ESAS

Bilirkişi raporuna son kez

bakıyoruz;

1. Mahkeme sormuş, "Siyanür liçi yönteminin çevrenin korunması bakımından en uygun üretim yöntemi olup olmadığına ne dersiniz " demiş... Bilirkişiler " Çed raporunda ucuzluk ,meteoroloji ve hidroloji ve cevherin tenörüne göre bu yöntemin belirlendiğini söyleyebiliriz.

BİZ DE BAŞKA YÖNTEMLERİN ZOR VE PAHALI OLDUĞU SAPTAMASINI YAPARAK ANCAK YER ALTI SUYUNA ETKİYİ BELİRSİZ BULARAK, CİDDİ BİR RİSKİ KABUL EDEREK,TÜM ANALİZ VE DEĞRELENDİRMELERİN YURT DIŞINDA YAPILDIĞINA ŞAŞARAK,MİNEROLOJİK YAPI İRDELEMESİ ARAŞTIRMALARININ YAPILMADIĞINI, MTA RAPORLARININ ELDE ETMEMİŞ OLDUKŞARINI SAPTAYARAK ;

Sadece ekonomik olanın tercih edildiğini söylüyoruz demişlerdir.

Bu bile risk, ihtiyat ilkesi bergen konfenası 6/f maddesine göre halkın istemeyişi, endişe boyutu ile madenin çalışmamasını öngörür.

2.Siyanür Liç yöntem planlamasının uygunluğu sorulmuştur.

Bilirkişiler Çed raporunda yer seçimi için elektrik, yol, su, yer altı suyunu inceledik " diyorlar dedikten sonra ;

"RAPORAKİ TÜM TEDBİRLER BAŞARILI OLSA BİLE OLUŞACAK YENİ TOPOĞRAFYA ALANININ HENÜZ PLANLANMAMIŞ OLMASI GELECEKTEKİ KULLANIM SEÇENEKLERİNİ BELİRLEYECEKTİR.ZEMİN KOŞULLARI BİLGİLERİ YOKTUR, ACİL DURUM SENARYOLARI YOKTUR." Değerlendirmesini yapmışlardır.

Bu bile plan sorusuna plansız bulduk demektir. Ve hukuka aykırılık saptadır. Ve madenin çalışmamasını öngörür.

3.Öngörülen tedbirler çevre korunması bakımından yeterli düzeyde mi? uygulanabilirliği nedir sorusuna;

Bilirkişiler Çed raporu çok yönlü analizler yapıldığını akiferi içermemek dolayısıyla ve AKD potansiyeli bulunmadığı için olası etkinin az olacağını söylediğini, BELİRTTİKTEN SONRA KENDİLERİ " ASİT OLUŞTURMA OLASILIĞINI YÜKSEK BULDUKLARINI, ETKİLİ OLMASI BEKLENEN ARSENİK KLURŞUN ANTIMON KALAYIN DURAĞAN SONUCU ÇIKARMALARININ HATALI OLDUĞUNU, 132 MİLYON TONLUK CEVHERDEKİ DURAĞANLIĞI BOZULMUŞ ARSENİĞİN İRDELENMEDİĞİNİ, KULLANILACAK SU MİKTARININ BELLİ EDİLMEDİĞİNİ, KAPATMA STRATEJİSİ DE YETERLİ DEĞİLDİR. SSU DENGESİ HATALI VE EKSİKTİR.İDDİANIN AKSİNE İŞLETME SIRASINDA BÖLGE YER ALTI SU KAYNAKLARINDA AZALMA - KURUMA BEKLENMELİDİR. NİHAİ LİÇ ÇÖZELTİSİNİN NE ŞEKİLDE AARITILACAĞI KONUSUNDA AÇIKLIK YOKTUR.TABANDAKİ SIZDIRMAZLIK JEOMEMBRANI VE KİL HAKKINDA RAPORDA BİLGİ YOKTUR.DEPREMDE YIRTIILMA İLE İLGİLİ DE İVME KONUSU AÇIKLANMAMIŞTIR. ADR TESİLRİNDE OLASI DÖKÜLME VE SIZINTILAR İÇİN EK BİR ÖNLEM RAPORU YOKTUR. METEOROLOJİK VERİLERİN GÜVENİRLİLİĞİ TARTIŞMALIDIR. TOPRAK YOLLARIN KİRLETİCİ KAYNAK OLARAK GÖSTERİLMEMEYİŞİ YÖNETMELİK DEĞERİNİN ÜSTÜNE ÇIKAKAKLILIK TAŞIDIĞI İÇİN EKSİKLİK OLUŞTURMUŞTUR. TESİSTE OLUŞACAK PROSES GAZLARININ HESAPLAMALARDA YER ALMADIĞI, KONTROLÜNÜN NASIL OLACAĞININ YERALMADIĞI GÖRÜLMÜŞTÜR. KANSEROJEN OLAN VE HALKSAĞLIĞI YÖNÜNDEN ÖNEM TAŞIYAN SİLİS VE ARSENOPIRİT ARAŞTIRILMAMIŞTIR. GÜRÜLTÜ SEVİYESİ AZALMASI İÇİN PERDE YAPILACAĞI BELİRTİLMESİNE RAĞMEN ARAZİ FİRMA TARAFINDAN ALINDIĞI İÇİN (ARTIK KİM

RAHATSIZ OLACAK KI DENİLEREK OLSA GEREK) BU GÜRÜLTÜ PERDESİNE GEREK OLMAYACAĞI İFADESİNE YER VERİYORUZ.. PROJEDEKİ SU KALİTESİ VE HİDROLOJİSİ TANIMLANMAMIŞ AÇIK OCAK GÖLÜ BU YENİ PEYZAJIN ÇÖZÜ GEREKTİREN SORUNU OLMAKTADIR.HAYVANSAL ÜRETİM KYIPLARI İLE İLGİLİ OLARAK RAPORDA BİR DEĞERLENDİRME BULUNMAMAKTADIR.ETKİ VE İKAME KONUSUNDA AÇIK ANALİZ YOKTUR.YÜKLÜ VE YÜKSÜZ ÇÖZELTİDEKİ SİYANÜR DERİŞİMLERİ HAKKINDA RAPORDA BİLGİ YOKTUR.BİR SİYANÜR DENGESİ YAPILMAMIŞTIR." DENMESİNE GÖRE ARTIK BU KADAR BİLİME AYKIRILIĞI SAPTANMIŞ, BU KADAR HALK SAĞLIĞINA TERSLİĞİ , TARIMA HAYVANCİĞIA ZARARI SAPTANMIŞ BİR İŞLETME FAALİYE GEÇEBİLİR Mİ ? GEÇERSE BU ÇOKULUSLU ŞİRKETLERE VEYA SİYASİLERE VE HUKUMETLERE HAKSIZ HUKUKSUZ TEŞEKKÜR TORPİLİ OLMAZ MI ?

4.Toz gaz koku atıklar gibi tokskolojik zararlara karşı yörede rik değerlendirmesi ve ulusal ve uluslar arası sınır değerler nedir Sorusu sorulmuş,

Bilirkişiler, Çed raporunda Çit inşası, havuza degecek kuşlar için plastik toplar kullanılacağını söylendiğini belirttikten sonra,

EN İYİ MÜHENDİLİK UYGULAMALARININ PLANLANDIĞI KABUL EDİLSE BİLE DÖKÜM ALANI VE AÇIKOCAK SAHASI İÇİN AKD OLUŞUMU VE BAĞLI OLARAK YÜZEY VE YER ALTI SULAARINMA AĞIR METAL SALINIM RİSKİ FARKLI DERECEDE OLMAK ÜZERE VARDIR. SİLİSVE ARSENİK DOLAAYISYLA ÇALIŞANLARDA KANSER ORANI YÜKSEKTİR. BİR RİSK DE HAVA VE SU VE TOPRAKTAKİ CİVADIR. SIFIR RİSK DİYE BİR AÇIKLAMA YAPILAMAZ. (FİRMA VE HUKUMET YETKİLİLERİNİN SIK SIK SIFIR RİSK Telaffuzlarının kulağı çınlasın.)" diyerek sayın bilirkişiler maden için tehlikeli mi demek istiyorlar yoksa tehlikesiz mi demek istiyorlar? Ve bilimcilerin vicdanları madenin zarar vermemesi için kapalı mı kalmalıdır, yoksa açılmalı mıdır? Herhalde ilkokul çocukları bile kapalı kalmalı diyeceklerdir.

5.Rehabilitasyon tedbirinin yeterince alınıp alınmadığı sorulmuş,

Bilirkişiler çed raporunda bu yolda bitki örtüsü yapılacak dendiğini belirttikten sonra,

BU YOLDA NİHAİ KAPANIŞ PROGRAMININ OLMAYIŞI EN BÜYÜK EKSİKLİKTİR. İŞLETİLMİŞ DURUMDA BIRAKMAK KABUL EDİLEBİLİR DEĞİLDİR. DAHASI YURT DIŞINDA YAPILDIĞI BELİRTİLRN YIĞIN LIÇI VE KAYA DÖKÜM SAHASI İÇİN ESAS ALINAN AKD TEST SONUÇLARI ÜZERİNDE KUŞKU YARATMAKTADIR..YERALTI SUYU MODELLEME ÇALIŞMASININ PROFESÖR HASAN YAZICIGİL TARAFINDAN BAŞLATILDIĞINI BELİRTEN TÜPRAG AVUKATLARININ BEYANI YETERLİ DEĞİLDİR TAAHHÜT OLMaktan UZAKTIR." MÜTALASINI VERMİŞLERDİR.

Şimdi Allah rızası için sonucu bile bilinmez, öngörülmemiş planlanmamış bir işletmeye, KUŞKULU YABANCI ÜLKE TOPRAKLARINDAKİ TESTLER DENİLİP GEÇİLEN PROJEYE kimin hatırı için bilim insanı, avukat, yargıç vize verebilir? Olmazolamaz....

6.İŞLETME MUTLAKA ÇALIŞTIRILIRSA VERDİĞİ ZARARLAR İLE TÜRK EKONOMİSİNE FAYDALARI KIYASLANARAK KAMU YARARI GÖRÜŞÜ VERİNİZ SORUSUNA ;

Bilirkişiler, çed raporunda 86 milyon dolar 17 yılda kamusal gelir elde edileceği hesabı yapıldığını belirttikten sonra,

KENDİ MÜTALAALARINDA BU KATKI YADSINAMAZ İSE DE OLASI ÇEVRE RİSKLERİNİN VARLIĞI GÖZARDI EDİLMEMELİDİR. 25 YIL İZLENMESİ KOŞUL YAPILMALIDIR. DORELERİN RAFİNASYONUNUN YURT DIŞINA KAÇAKÇILIKLA ÇIKMASI YERİNE TÜRKİYEDE YAPILMASI GİBİ MAHSUN TAVSİYELER YER ALMIŞTIR .Kİ İNSANIN EN YÜCE DEĞER OLDUĞUNU HATIRLATAN BİR SÖYLEM MİDİR BİLİNMEZ AMA BUNU ZATEN BİLECEK, DEĞERLENDİRECEK OLAN YARGIÇ'TIR.

Biz burada diyoruz ki; bu işletmelerin biz karını, gelirini, ihracını, vergisini öğrenmeye kalktık ki ekte göreceğiniz üzere başımıza neler geldiğini size sunuyoruz; T.C Maliye Bakanlığının sır diye bilgileri vermektten kaçındığını, ülkemize yeni gelen Bilgilendirme yasası kapsamında yüksek kuruldan " hiçbir sır değeri olamaz, açıklansın " diye muhteşem bir karar çıktığını, buna rağmen Maliye Bakanlığının sır diye tutturduğunu, şu an idare mahkemesine dava açılmak zorunda kalındığını görüp şaşıracaksınız, şaşırmanızdır. Yani buradan şuraya gelmek istiyoruz. Ülkemizde şeffaflık, kaçakçılık, denetleme , gelir bildirim ne alemdedir ki? Çok para kazanacağımıza sevinerek hukuksuz hükme gidilebilirsin.

7.Teknolojinin bütün tedbirlerinin alınıp alınmadığı, alınsa bile ulusal ve uluslar arası değerlerin altında üstünlük, yörede Zeytincilik sakız nevilerinin kanunlarının uygunluğu sorulmuştur.

Bilirkişiler Çed raporunda yazılanlarla görüşlerini birleştirerek,

İNSAN YAŞAMI EN ÖNEMLİDİR. SİYANÜR KİRLENMESİ VE AKD OLUŞUMU AÇISINDAN ÖNEMLİ SORUNLAR OLASIDIR. STRATEJİ EKSİKLİĞİ VARDIR. ISI TERMOMETRELERİ VE OKSİJEN ÖLÇERLER YERLEŞTİRİLMELİ, 17 YILİŞLETME DÖNEMİ 25 YIL İZLEME 42 YIL İZLEME SÜRDÜRÜLMELİDİR..TEMİNAT ALINMALIDIR, MUTAABAKAT YAPILMALIDIR. ALANDA ZEYTİNE SAKIZ VE KEEÇİBOYNUZU DA YETİŞTİLMEMEKTEDİR.

DENİLDİKTEN SONRA SON SÖZ OLARAK ŞAŞIRTICI BİÇİMDE BENZERSİZ BİÇİMDE BİR ALEMEN BAŞKA ALEME GEÇERCESİNE, BAĞSIZ, BAĞLANTISIZ, ORANSIZ, ADALETSİZ BİR CÜMLE KURULMUŞTUR.

BU CÜMLE ŞU CÜMLEDİR.

"ÇED RAPORU KAPSAMLIDIR ANCAK, OLASI ÇEVRESEL ETKİLER SÖZKONUSU OLDUĞUNDAN EKSİKLİKLER GİDERİLMELİ ÖNLEMLER ALINMALIDIR."

Bu cümleye,- rapora değil - bu akıl yürütmeye, hukuk cümlesi üretmeye, yargıç yerine geçmeye yukarıda bilim insanlarının nasıl yüklendiğini gördük. Tekrar etmeyeceğiz..

Biz Türkiye'de yargıçlara güveniriz, güvendik, güvenimiz sürecektir.

Söz konusu bilirkişi metni ele alındığında;

Yargıçların eksik kaldığı teknik hususlarda bilgilerine sorularla başvuru alan bilirkişilerin sorulara cevap vermekle yetinmeyerek, " sayın yargıç, bilim insanı olarak korkunç risk var türü olarak söylediklerimize bakmayın, yürütmeyi durdurma- iptal kararı vermeyin; Firma üzülür, Hükümetimiz de üzülür ayıp olur;" şeklinde hüküm ifade eder olduğunu savunma olarak görünce; fark edince;

Muhterem mahkemenizden, bilirkişilerin kendilerine yöneltilen sorulara verdikleri teknik konulardaki cevaplarla yetinerek ve yargıç rolüne girdikleri son cümleleri iskanarak(Ekte raporlarının hüküm nitelikli son cümlelerini kararttım.) **DOĞRUDAN YÜRÜTMENİN DURDURULMASI-İPTAL KARARI VERİLEBİLECEĞİNİ, VERMENİZİ TALEP EDİYORUZ.** " d emişizdir.

Duruşma yapılmıştır.

Her şeyi söylemişizdir.

Bizi dikkatle dinleyen mahkeme başkanı Egemen may bey haksozluğu hukuksuzluğu görmüş ve esaslı muhalkefet oyu vermiştir. Ki, Nurten Çolkoğlu hanım ve Recep Kılıç bey zayıf gerekçeyle izni çevreyi iskanlamayı hükümlerinde savunur olmuşlardır.

Böylece çoğunluk şekli ile,

NE YAZIK Kİ, MANİSA İDARE MAHKEMESİ HALKIN ÇIĞLIĞINI DUYMAMIŞTIR!

1. Yöre halkının onayının alınmadığını, karar verme sürecine halkın katılmadığını, bu konudaki ulusal ve uluslar arası mevzuatı önemsememiştir.
2. Anayasanın 17. ve 56. maddesini ve Danıştay 6. dairesinin dünyaya örnek olan kararını göz ardı etmiştir.
3. Bilirkişilerden Çevre Müh. Anabilim Dalı Öğretim üyesi Prof. Dr. Seniha Arayıcı'nın, " çevre ve yer altı suyuna etkisi hakkında yer alan ciddi bir risk oluşturacaktır vbg " ifadesini göz ardı etmiştir.
4. Eşme'deki fiilen yaşanan zehirlenmeleri görmezlikten gelmiştir.
5. "İhtiyat ilkesi"ni görmezlikten gelmiştir.
6. Sivil toplum kuruluşlarının ilgili görüşlerini görmezlikten gelmiştir.
7. Çevre denene nesnenin yalnızca çiçek, böcek işi olmadığı, bunun esasında yurdumuzun kaynaklarına, yurdumuzun havasına, suyuna, toprağına ...sahip çıkmak anlamına geldiğini söylememizi,"insan ve çevre sağlığı bu kadar ucuz mudur?" çığığımızı duymamıştır.

SONUÇ ve İSTEM

Yukarıda açıklanan nedenlerle,

Bu projelerin, gerçekte yörede yapılacak altına ilişkin tüm faaliyetlerin , doğaya ve çevreye olan etkilerinin saptanıp minimize edilmesine ilişkin proje ve önermeler olmadığı, aksine yaptığı soyutlama ve genellemelerle fizibilite projesine ek maliyet getirmeyecek bir anlayışla; sorunu küçültme, yok sayma, hatta projenin değişik bölümlerinde (yukarıda saptandığı gibi) bir veriye farklı değerler atama, ve veri karartması gibi proje lehine sonuçlar ortaya koymakta oluşuyla bu projelerin, ilgili faaliyetlerin doğaya etkisinin nabzını tutmak için değil, izin vericilerin ve genel kamuoyunun nabzını tutmak için sipariş yöntemiyle yapıldığı açık olduğundan,

Anayasanın değişik 90.maddesi birlikte değerlendirilmeli ve bilirkişi raporunda eksik bıraktığı (halkın yönetime katılımı – onayının alınması- peyzajın ve biyolojik çeşitliliğin korunması- yörenin çok önemli tarihi kalıtları-tarıma dayanan ekonomisi) özellikle ortaya çıkarılmak suretiyle hükmün yetersizliğine,

Tüm bu saptamalar bilim ve tekniğin ışığında sorgulandığında ve ABD, Nevada çölündeki bu tip maden örneklenerek fizibil kılındığı gözönüne alındığında (Çöl ekolojisi) , Uşak-Kışladağ Altın madeninin, doğayı-çevreyi feda ederek EKONOMİK olabileceği sonucu ortada olduğundan hükmün bozulması gereğine,

Kışladağ ve çevresi ölüyor! Ama ülkemizde öyle bir "mankurtlaşma" yaşanıyor ki insanın, doğanın, suyun, havanın, böceğın, çiçeğın... öldürülmesi şölen-düğün-ekonomik kalkınma olarak sunuluyor ve kabul görüyor.

Ulus adına karar veren sayın yargıçlar.! Siyanürlü Kışladağ Altın Madeninin işletilmesi ülkemizin-ulusumuzun yararına değildir! Bu madenin işletilmesi çokuluslu-Kanadalı Eldorado-Tüprağ şirketinin yararınadır!

Kışla dağ bölgesindeki köylülerin, Uşaklıların, Eşmelilerin, Gediz ve Menderes havzalarının tek tutunacak dalı siz yüksek yargıçlarsınız. Kışla dağ ölüyor! Fakat Kışla dağ'ın ölümü Türkiye coğrafyasına ve tarihine sığmayacak.

Vereceğiniz karar insanların vicdanına, Türkiye coğrafyasının ve tarihinin vicdanına sığmalıdır!

Bu nedenle daha önce Bergama dosyasında da gözleendiği üzere yerel mahkeme başkanının muhalefet oyu ve bilirkişi muhalefet oyu gözlenerek Muhteşem bir BOZMA kararı vermenizi saygılarımızla bekleriz.

Kendi adına asaleten müvekkili Uğur Sümer adına vekaleten Av. Senih ÖZAY

25.3.

<p>❖</p> <p>T.C. DANIŞTAY ALTINCI DAİRE Esas No : 2006/7429 Karar No : 2008/747</p> <p>Temyiz İsteminde Bulunanlar : 1 – Uğur Sümer, Senih Özay Vekili : Av. Senih Özay- (kendi adına asaleten, diğer davacıya Vekaleten)</p> <p>2- (Davacılar Yanında Davaya Katılanlar) A- Muammer Arıkan ve Arkadaşları Vekili : Av. Özgül beктаş, Av. Bülent Çekinmez, Av. Atike Çekinmez, Av. K. Koray Atak, Av. Gürçan Sağçan, Av. Rıza Albay, Av. Tevfik Şahan, Av. Dilek Akagün Yılmaz, Av. Feramus Bektaş, Av. Filiz Bilen, Av. Ayşe Aygün, Av. Şahin Bülbül, Av. Özkan Saruhan, Av. Serap Ergün, Av. Durmuş Durutürk, Av. Sibel Varol, Av. Tuncay Gökmen, Av. Aydın Atalan, Av. Coşkun Mavioğlu, İsmetpaşa Cad. Maviplaza İş Merkezi Kat 1 – Uşak B – Metalurji Mühendisleri Odası Vekili : Av. Mehmet Horuş – Sağlık Sok. No: 13/9 Sıhhiye / ANKARA Vekili : Av. Arif Ali Cangı – 858 Sokak No: 9 Paykoç İşhanı Kat: 7/705 / Konak – İZMİR C- TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Sıtkı Bozkurt, Arif Akyıl, Cemile Türkan, Mehmet Ali Görmüş, Ahmet Türkan, Mustafa Sakaryalı, Refik Türkarı, Arif Ali Cangı, Noyan Özkan, Ömer Erhat, Serkan Cengiz, Neşe Koylu, Yelda Kullap, Mutlu Çakır, Gülizar Solaç, Muammer Sakaryalı, Ertuğrul Barka, Oktay Konyar, Öztan Küçük, Gürel Nişli, Halil Erdal Tarı, Gönül Kaya, Oya Otyıldız Vekili : Arif Ali Cangı (kendi adına asaleten, diğerlerine vekaleten) 858 Sokak No: 9 Paykoç İşhanı Kat: 7/705 / Konak – İZMİR</p> <p>Karşı Taraf : Çevre ve Orman Bakanlığı – ANKARA Davalı İdare Yanında Müdahiller : 1- Tüprağ Metal Maden San. Tic. Ltd. Şti. Vekili : Av. Öykü Didem Aydın, Av. Nilgün Yılmaz İran Cad. Turan Emeksiz Sk. No: 1 Gaziosmanpaşa / ANKARA 2- Yut Madencilik Geliştirme Vakfı Cumhuriyet Cad. Hır Apt. No:295 K:5 D:10 Harbiye / İSTANBUL 3- Türkiye Maden İşçileri Sendikası Strazburg Cad. No: 7 – Sıhhiye / ANKARA</p>

Vekili : Av. Hatice Salman, Av. İlker Arabacıoğlu (Aynı yerde)

İstemin Özeti : Manisa İdare Mahkemesinin 9.10.2006 günlü, E : 2004 / 422 , K : 2006 / 1730 aylı kararının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Davalı İdarenin Savunmasının Özeti : Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

Davalı İdare Yanında Davaya Katılanların Tüprağ Metal Maden San. Tic. Ltd. Şti. ve Yurt Madencilik Geliştirme Vakfı'nın Savunmalarının Özeti : Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Sedef Türkdoğan'ın Düşüncesi : Mahkeme kararına dayanak alınan bilirkişi raporu çelişkili olduğundan uyumsuzluğun çözümlenebilmesi için başka bir üniversiteden görevli Öğretim Üyelerinden oluşturulacak bir bilirkişi heyetiyle mahallinde yeniden keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılıp alınacak bilirkişi raporu değerlendirilerek ulaşılabilecek sonuca göre yeniden karar verilmesi gerektiğinden mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ülkü Özcan'ın düşüncesi : Dava, Uşak – Ulubey- Gümüşkol Köyü Kışladağ mevkiinde belirlenen alanda altın madeni aramak ve işletmek isteyen ilgili şirket tarafından hazırlanan çevresel etki değerlendirme raporunun olumlu (uygun) bulunmasına ilişkin Çevre Ve Orman Bakanlığı işleminin iptal istemiyle açılan davanın reddi yolundaki karar davacı ve davacı yanında davaya katılanlar tarafından temyiz edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesinde, “Herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir” hükmü yer almış; 56. maddesinde, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi olduğu kurala bağlanmış, 2872 sayılı Çevre Kanununun 1. maddesinde de bu kanunun amacının bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi, kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirliliğinin önlenmesi; ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli ve hukuki teknik esaslara göre düzenlemek olduğu belirtilmiştir.

2872 sayılı Kanunun 10. maddesinde, gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmelerin çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlü oldukları hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden İdare Mahkemesine yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen 19.10.2005 tarihli raporda, Kışladağ projesinde yer altı madenleri yerine açık ocak işletiminin seçimi

nedeniyle , işletme sonrasında sahada 1 km çapında dip kodu yer altı su tablasına erişmiş **450 m** derinliğinde AKD sorunu çözümlenmemiş bir göl oluşacağı, raporda yer altı suyuna yapacağı etkinin boyutu konusunda bir öngöründe bulunulmadığı, ancak ciddi bir risk oluşturacağının açık olduğu, 132 milyon ton cevherin yığın liçi yöntemiyle işlenmesiyle 17 yıl sonra bölge

topoğrafyasında yaklaşık 1.8 milyon metrekarelik bir alanda 60 m. Yüksekliğinde bir tepenin oluşacağı, madencilik faaliyetlerinde çıkan 110 milyon ton ekonomik olmayan kaya maksimum yüksekliği çevre yüksekliğini aşmayacak şekilde bir vadide toplanacak ve açık ocak işletmesi sonrası meydana gelecek göl ile birlikte işletme kapandıktan sonra bölgenin kalıcı peyzajını oluşturacağı; raporda belirtilen tüm etki azaltıcı önlem ve çalışmanın yeterli ve başarılı olacağı kabul görse bile bu oluşacak yeni topoğrafya alanının henüz planlanmamış olan gelecekteki kullanım seçeneklerini belirleyeceği, raporda yerel jeolojiye yukarı ve aşağı volkanitlerin hakim olduğu

belirtirken liç alanı, çözeltili havzası ve ADR tesisleri gibi ünitelerin yer alacağı zemin koşulları üzerine bilgi olmadığı, işlenmesi planlanana 132 milyon tonluk cevherde durağanlığı bozulmuş tonlarca arseniğin olası etkisinin irdelenmediği, söz konusu alan için alınması öngörülen

önlemlerin yeterliliğinin, birinci ve ikinci derece deprem kuşağı sınırında yer alan bölgede alınan tüm önlemlerin bozulması işlevlerini sürdüreceği ön kabulüne dayandırıldığı, kapanış aşamasında açık ocakta oluşacak suda ağır metallerin çözünmesini minimize etmek için işletme sırasında toparlanacak verilerin değerlendirilerek ve ocağın nihai kullanımına bağlı olarak bir kapatma stratejisi oluşturulması yaklaşımının, böylesine büyük bir projede çevrenin korunmasına yönelik alınması gerekli önlemler açısından yeterli ve açıklayıcı olmadığı, raporda proje su

kullanımına ilişkin faaliyet alanları için verilen tüketim miktarlarına göre **oluşturulan su dengesinin hatalı ve eksik olduğu**, ocakta toza karşı alınacak önlemlerin uygulanmasında etki denetim ve ek önlemlerin gerekli olduğu, **toprak ve yer altı su kirliliği yaşanmayacağı varsayımı ile su kalitesi ve hidrolojisi tanımlanmamış açık ocak gölü** bu yeni peyzajın çözüm gerektiren sorunu olduğu, raporda yüklü ve yüksüz çözeltilerdeki siyanür derişimleri hakkında bir bilgi olmadığı, bir siyanür dengesi hesaplanmasının yapılmadığı, ÇED raporunda en büyük eksikliğin işletme sonrasında oluşacak açık ocak gölünün yaratacağı çevresel riskleri en aza indirmeye yönelik **projelendirilmiş nihai bir kapanış programının bulunmamasının olduğu**, madenin kapanmasından sonra gerek siyanür kirlenmesi gerekse AKD oluşumu açısından önemli sorunların ortaya çıkmasının olası görüldüğü belirtilmiş, İdare Mahkemesince ek bilirkişi raporu istenilmesi üzerine bu kez oy çokluğu ile düzenlenen bilirkişi raporunda, ilk raporda kesin ifadelerle belirtilen açık göl oluşumu hakkında bu kez aksi bir yorumla 250 m. Derinliğinde bir göl oluşumunun mümkün olmadığı, burada birkaç metrelik su birikiminin olabileceğinin belirtildiği, ocakta oluşabilecek çevreye zararlı etkilerin alınacak tedbirlerle giderileceği, gereken tedbirler alınmazsa ciddi bir tahribata ve kirlenmeye bir çevre yıkımına da dönüşebileceği, ÇED raporunda şirketin her türlü önlemi alacağını belirtildiği ve gerekli taahhütlerde bulunduğu, ÇED raporunun yeterli olduğu ifade edilmiş, rapora muhalif halen bilirkişinin düzenlediği raporda ise, ÇED raporunda dikkat çekilen olası çevresel olumsuzlukların önlenmesine yönelik değerlendirme hata ve eksikliklerini gidermediğinin görüldüğü belirtilmiştir.

İncelenen davada, ÇED raporu ve bilirkişi raporlarının birlikte değerlendirilmesinden, ikinci bilirkişi raporunun ilk rapora göre çelişkili ifadelerle dayandığı ve ocağın çevreye muhtemel zararlı etkilerinin, şirket ve kamu otoritesinin üzerine düşeni tamamıyla yerine getireceği görüşüne dayanılarak düzenlendiği, çevrenin korunması ve insanın yaşama hakkının ihtimallere dayandırılmayacağı, dava konusu ÇED raporunda, son derece zehirleyici özelliğe sahip siyanür kullanılarak altın madeni işletilmesi sırasında ve sonrasında çevre ve insan sağlığına zarar verebilecek bütün etkenlerin kaldırılmadığı anlaşıldığından, yeterli önlemlerin alındığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Duruşma yapılmasına gerek görülmedi.

Dava, Uşak, Ulubey, Gümüşkol Köyü, Kışladağ mevkiinde belirlenen alanda altın madeni işletmek isteyen ilgili şirket tarafından hazırlanan çevresel etki değerlendirmesi raporunun olumlu (uygun) bulunmasına ilişkin 27.6.2003 günlü işlemin iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesince; mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporu ile ek bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, dava konusu çevresel etki değerlendirme raporunun madenin işletilmesi sürecine özgü tüm riskler gözönünde bulundurulmuş, işleme sürecine ilişkin koruma önlemleri ile acil durum önlemlerinin yeterli ölçüde olduğu, bu durumun rapor sonrası oluşturulan izleme ve denetleme komisyonunca yapılan analizlerle de ortaya konulduğu, madenin kapatma sonrası durumunun yeterli önlemler içeren bir planla belirlendiği anlaşıldığından, dava konusu işlemden mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 17. maddesinde, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına, 56. maddesinde sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu, çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların görevi olduğu kurala bağlanmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 1. maddesinde ise, bu kanunun amacının bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi, kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması, su, toprak ve hava kirliliğinin önlenmesi, ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık, uygarlık ve yaşam düzeyinin geliştirilmesi ve güvence altına alınması için yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak belirli ve hukuki teknik esaslara göre düzenlemek olduğu öngörülmüştür.

Dava konusu olayda altın işletmeciliğinde kullanılacak temel maddenin zehirleyici özelliklere sahip siyanür olması konuyu önemli kılmaktadır.

Dava konusu çevresel etki değerlendirmesi raporunda (ÇED), Kışladağ depozitinin "yüksek tenörlü oksitli cevher ile düşük tenörlü sülfütlü cevher olarak iki ayrı kısımdan oluştuğunun belirtildiği, yöntem seçiminde sahanın meteorolojisi ve hidrolojisinin yanısıra en önemli faktörün cevherin tenörü olduğunun belirtildiği, cevher

tenörünün 1.23 g/ton cevher altın ve 0.9 g/ton cevher gümüş olması nedeniyle Kışladağ depoziti için yığın liçi yönteminin uygulanabilir olduğunun ifade edildiği, raporda, en iyi metalurjik işleme yönteminin seçimi için kapsamlı testler uygulanarak flotasyon, tank liçi ve yığın liçi yöntemlerinin karşılaştırıldığı belirtilmiştir ve test sonuçlarına göre yığın liçi yönteminin ekonomik ve çevresel koşullardan dolayı daha iyi bir alternatif olduğu sonucuna varıldığı, ayrıca bu seçim ile daha az enerji, su ve kimyasal kullanılacağı, yatırım maliyetlerinin daha az olacağı ve yığın liçi yönteminin kanıtlanmış bir teknoloji olarak belirlenmiş olduğunun belirtildiği, buna karşın **bilirkişi raporunda**, Kışladağ projesinde yer altı madenciligi yerine açık ocak işletmesinin seçiminde; hemen yüzeyden başlayan düşük tenörlü, yüksek tonajlı cevher, yanısıra yatırım ve işletme maliyetleri gibi ekonomik değerlendirmenin belirleyici olduğunun, bu seçimle işletme sonrasında sahada 1 km çapında dip kodu yer altı su tablasına erişmiş 450 m derinliğinde (ÇED raporuna göre; 250 m3 su dolmasının beklendiği) AKD (asit kaya drenajı) sorunu çözümlenmemiş bir gölün oluşacağı, ÇED raporunda yer altı suyuna yapacağı etkinin boyutu konusunda bir öngöründe bulunulmadığı, ancak ciddi bir risk oluşturacağına açık olduğu, işletme sırasında yapılacak ölçüm ve hesaplamalarla ve alanın son kullanım hedeflerine bağlı çözüm üretileceği şeklindeki bir durumun yeterli olmadığı, ÇED raporunda, cevherin minerolojik yapısı ve dağılımına bağlı olarak zenginleştirme yöntemlerinin irdelenmesi ve konuya

İlişkin çalışmaların araştırılmasının yapılmadığı, örneğin MTA Enstitüsünün; 1985 yılında bölgede yürüttüğü çalışmalar sonrasında Uşak-Eşme-Derivişli-Helimli altın cevherinden kavurma ve siyanürleme yöntemi ile altın kazanımına ilişkin bir rapor hazırladığının bilindiği, bulguların karşılaştırma ve değerlendirme imkanı olmadığı için cevher işlemede yöntem seçiminde basit ve kolay fakat ekonomik olanın tercih edildiği izlenimi doğduğunun belirtildiği, **ÇED raporunda**, altın madenine ilişkin alanda; açık ocak kaya döküm alanı, yığın liç alanı, ofisler ve tesislerin yer alacağı, bunlardan açık ocağın; işletme süresi sonunda 1.0 km çapında, 400 m derinliğine sahip, tabanı şu anki yer altı suyu seviyesinin 250 m aşağısında bir göl oluşturacağı, kaya döküm alanının; maden işletmesinden çıkan altı içermeyen (veya az miktarda içeren) ekonomik olmaya kayaların depolandığı bir alan olduğu, madencilik faaliyetlerinden çıkan 110 milyon ton ekonomik olmayan kayanın maksimum yüksekliği çevre yüksekliğini aşmayacak şekilde bir vadide depolanacağına öngörüldüğü, yığın liç alanı; işletme faaliyete kapandığında; yığın liçi operasyonuna tabi tutulmuş bütün cevheri içeren daimi bir yapı olarak projelendirildiği, projenin nihai aşamasında yığın liçinin yaklaşık olarak 60 m. Yüksekliğinde 1.8 milyon metrekarelik bir alanı kaplayacağına belirtildiği, **bilirkişi raporunda ise**; bu üç faaliyet birimlerinin işletme kapandıktan sonra bölgenin kalıcı peyzajının oluşturacağı, ÇED raporunda belirtilen tüm etki azaltıcı önlem ve çalışmaların yeterli ve başarılı olacağı kabul görse bile bu oluşacak yeni topoğrafya alanının henüz planlanmamış olan gelecekteki kullanım seçeneklerini belirleyeceğinin belirtildiği, proje kapsamında yer alan faaliyet ünitelerinin yer seçiminde; sabit olan açık ocak alanına uygun, gerek hacimsel kapasiteyi karşılayacak ve etki azaltacak sistemlerin ekonomik olarak kurulmasına izin verecek kriterlerin arandığının ortaya çıktığı, yerel jeolojiye yukarı ve aşağı volkanitlerin hakim olduğu belirtilirken liç alanı, çözeltili havuzu ve (ADR) (altın zenginleştirme ünitesi) tesisleri gibi ünitelerin yer alacağı zemin koşulları üzerine bilgi bulunmadığı, herhangi bir kaza ya da yıkım sonrasında çözeltili boşalması sonrasında planlanan alt yapının yetersiz kalması halinde, geçirimsiz olduğu bilinen volkanitler için acil eylem planında açıklanan önlemlerin yanısıra acil durum senaryoları oluşturularak buna ilişkin teknik alt yapının hazırlanmasında yarar görüldüğü belirtilmiştir.

Ayrıca bilirkişi raporunda; laboratuvar koşullarında yalnızca iki örnek üzerinde gerçekleştirilen kısa vadeli liç işlemlerinin sonuçlarının kaya döküm sahası gibi kalıcı peyzaj oluşturacak üniteler için geçerli kabul edilmesi metal hareketliliğinin beklenmeyeceği sonucuna varılmasının doğru ve yeterli olmadığı, işlenmesi planlanan 132 milyon tonluk cevherde duraganlığı bozulmuş tonlarca arseniğin olası etkisi de irdelenmediği, anılan alan için alınması öngörülen önlemlerin yeterliliği, birinci ve ikinci derece deprem kuşağı sınırında yer alan bölgede alınan tüm önlemlerin bozulmadan işlevlerini sürdüreceği ön kabulüne dayandırıldığı, kaya döküm alanından (AKD) kaynaklanacağı ve kullanım öncesi drenaj alanından "pH ayarlaması" yaptırılacaktır açıklamasının yeterli olmadığı, benzer şekilde liç alanından da alıcı ortama herhangi bir sızıntının olmayacağına, asite dayanıklı olduğu bilinen sızdırmaz tabakanın kusursuz imalatına ve kompozit astar tabakasının kapanış sonrası da uzun yıllar bozulmayacağına, drenaj sisteminin işlevini sürdüreceğine bağlandığının görüldüğü, projede asit kaya drenajı oluşturacak en büyük potansiyelin açık ocak duvarları olduğu, oksitli kayanın işlendiği aşamada ortaya çıkacak suyun kimyasal arıtım gerektirmeden doğrudan proseste kullanılacağı, sülfütlü kayanın işlenmesi sırasında oluşacak suyun ise kalite kriterleri bozulacağı için arıtılarak kullanılacağına ifade edildiği, ancak raporda kullanılacak su miktarı ve arıtım projesi ile ilgili herhangi bir bilgi ve altyapı tasarımının yer almadığı, kapanış aşamasında açık ocakta oluşacak suda ağır metallerin çözünmesini minimize etmek için işletme sırasında toparlanacak olan verilerin değerlendirilerek ve ocağın nihai kullanımına bağlı olarak bir kapatma stratejisini oluşturma yaklaşımı, böylesi büyük bir projede çevrenin korunmasına yönelik alınması gerekli önlemler açısından yeterli ve açıklayıcı olmadığı, ÇED raporunda proje su kullanımına ilişkin faaliyet alanları için verilen tüketim ve miktarlarına göre oluşturulan su dengesinin hatalı ve eksik olduğu, varsayımlar üzerinde kurulu modelleme çalışması sonuçlarının en iyi imalat yapılsa bile yüklemeye gerilmeleri altındaki jeomembranın davranış özelliklerini ne ölçüde karşılayacağı konusunun tartışmalı olduğu, gerek inşaat ve gerekse işletme aşamasında cevherde bulunan bazı minerallerin değerlendirmeye alınmadığı; her ne kadar inşaat ve işletme aşamasında istihdam edilecek personelin %50-%80 oranında bölgeden sağlanacağı belirtilmiş ise de altın madeni işletmeciliğinin yöre, tarımsal, hayvansal ve orman üretimine olası

olumsuz etkisinin ve ikame oranının ne olacağı konusunda açık bir analizin olmadığı, raporda altın kazanımı için kullanılacak liç çözeltisi derişiminin 250 ppm olarak projelendirildiği, ancak daha sonra 178 ppm olarak revize edildiğinin bildirildiği, yüklü ve yüksüz çözeltideki siyanür derişimleri hakkında bir bilgi, bir siyanür dengesinin hesaplanmasının yapılmadığı; Kışladağ altın işletmesi ÇED raporunda en büyük eksikliğin işletme sonrasında oluşacak açık ocak gölünün yaratacağı çevresel riskleri de en aza indirmeye yönelik projelendirilmiş nihai bir kapanış programının olmayışının tasarlanan tek uygun kapatma planı olarak ocak duvarlarının stabilizasyonunun sağlanması ve güvenlik amacıyla arazinin çevrelenerek ocağın “işletilmiş durumda” bırakılması düşüncesinin kabul edilebilir olmadığı belirtilmiştir.

Bilirkişi raporunun içeriğinde yukarıdaki hususlar açıklandıktan sonra sonuç kısmında: Kışladağ ÇED raporunun yoğun ve kapsamlı bir çalışma sonunda hazırlandığının görüldüğünün, ancak olası çevresel etkilerinin önlenmesi açısından bilirkişi raporunun ilgili başlıklarında belirtilen eksiklerinin giderilmesi ve gerekli önlemlerin alınması hususunun mahkemenin takdirine sunulduğunun belirtildiği, ancak bilirkişilerden Jeoloji Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüseyin Öztürk’ün, bilirkişi raporunda belirtilen eksikliklerin halihazırda süren çalışmayı durdurmaksızın yapılabileceği, Maden Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç Dr. İlgin Kurşun’un Kışladağ altın yatağında yığın liçi ile altının kazanılmasının teknik, ekonomik ve bilimsel bir zorunluluk olup, dünyada buna alternatif geliştirilmiş bir yöntem henüz olmadığı, ÇED raporu çerçevesindeki faaliyetleri kendi disiplini çerçevesinde uygun olduğu, önerilen revizyonların maden durdurulmadan gerçekleştirilmesinin önemli olduğunu içeren imzalı ayrı birer sayfa ile de görüşlerini belirttikleri anlaşılmaktadır.

Aynı bilirkişilerce hazırlanan ve 19.4.2006 tarihinde mahkeme kaydına geçen ek bilirkişi raporunda ise, bilirkişilerden Yrd.Doç.Dr. İlgin Kurşun ile Prof.Dr. Hüseyin Öztürk’ün madenin kapanması sonrası 250 m. derinliğindeki bir göl oluşumunu olası görmediklerini, (AKD) olsa bile bunun ortam kaldırma kapasitesi içinde olacağı, yer altı madenciliği yapılması durumunda yatağın ekonomik olmayacağı, Kışladağ altın cevherleşmesinin özellikleri, madenciliğin siyanürlü yöntemle açık işletme şeklinde yapılmasını ve yığın liçi şeklinde kazanılmasını gerektirdiği, tesis alanı ve yakın civarında yüzeyde kırılma oluşturacak büyüklükte bir deprem beklenmediğinden deprensellikle ilgili çalışmanın yeterli bulunduğu, madencilikle ilgili tehlikeli olabilecek düzeyde herhangi bir toz ve gaz emisyonunun beklenmediği, sıfır riskin olmayacağı, ancak riskin en düşük düzeye indirilmesi gerekir ki Kışladağ altın madeninde ÇED raporunda gerekli tedbirlerin alınacağı ve riskin en az seviyeye indirileceğinin anlaşıldığı, kaya döküm sahasında projeye uyulduğu sürece önemli bir sorunun beklenmediği, Kışladağ altın yatağında büyük boyutlu bir madencilik faaliyetinin söz konusu olduğu, bu boyuttaki bir madencilikte, her türlü tedbir alınsa da çevrenin kısmen de olsa olumsuz etkilenmemesinin düşünülmemeyeceği, bu etki, gereken tedbirler alınmazsa, ortamın kaldırma kapasitesini aşp ciddi bir tahribata ve kirlenmeye, bir çevre yıkımına da dönüşebileceği, ÇED raporu içinde olası bütün bu etkiler masaya yatırılmış olup, şirket her türlü önlemi alacağını belirttiği ve gerekli taahhütlerde bulunduğu, bu noktada devlete ve onun ilgili birimlerine güvenilmesi gerektiği, kapsamlı bu tür projeleri değerlendiren her uzmanın gözünden kaçan bazı konuların bulunabileceği ve bunun sisteme dahil edilmesini isteyebileceği, bunun ise daha iyiyi aramak için olduğu, yoksa buradan “ÇED raporunun eksiktir” sonucunun çıkarılmaması gerektiği ve 18.10.2005 tarihli ilk bilirkişi raporunun sonuç bölümünde de belirtildiği gibi bu hususların madenciliğin durdurulmasını gerektirecek düzeyde olmadığı, ÇED raporunun kapsamlı bir çalışma ürünü olduğu, yapılacak faaliyeti etraflica irdelediği, herkesin sağlıklı ve sürdürülebilir bir çevrede yaşama hakkını gözetdiği, alınacak tedbirlerle birlikte madencilik faaliyetiyle ilişkili aktivitelerin çevrenin kaldırma kapasitesi içinde kalacağı, ÇED raporunun iptali yolundaki talebin kabul edilebilir olmadığı ve reddedilmesi yolunda görüş belirttikleri bilirkişilerden Prof.Dr. Semiha Arayıcı tarafından ayrı bir sayfada ise, ilk bilirkişi raporundaki görüşün özeti niteliğinde görüş belirterek, sonuçta; bilirkişi raporunda dikkat çekilen ve ek bilirkişi raporunda kendisi tarafından bir kez daha belirtilen konularda hataların giderilmemesi halinde ve anılan ÇED raporunda açıklanan önlemler çerçevesinde yapılacak altın madeni üretiminin çevresel risk taşıyacağı şeklinde görüş belirtilmiştir.

ÇED raporunda, altın madeni aranması ve üretim sonucu oluşacak kirlenmenin hava, su ve toprak için herhangi bir sakınca taşımadığının belirtilmesine karşın, bu konunun açıklığa kavuşturulması amacıyla mahkemece mahallinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporu ve ek raporunun kendi içinde tutarlı olmadığı, değerlendirme bölümünde belirtilen hususlar ile raporun sonuç kısmı arasında birliktelik bulunmadığı, alınan ek raporda da ilk rapordaki duraksamaların giderilmediği anlaşılmıştır.

Asıl olan, bilirkişilerin uzmanlık alanları farklı da olsa müşterek çalışma sonucunda gerek değerlendirme, gerek sonuç bölümünde birbirine uyumlu ve birbirini tamamlar nitelikte bir rapor düzenlemesidir.

Düzenlenen rapor ise, gerek biçim olarak, gerek esas olarak yukarıda belirtilen ilkeleri taşımadığı gibi, ÇED raporu hakkında olumlu veya olumsuz kanaate ulaşılmasını sağlayacak nitelikte yeterli teknik bilgi ve değerlendirmeleri de ortaya koyamamıştır.

Uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için, başka bir üniversiteden maden, kimya, çevre, jeoloji mühendisliği bölümlerinde görevli öğretim üyelerinden (profesör ünvanlı) oluşturulacak bir bilirkişi heyeti ile mahallinde yeniden keşif bilirkişi incelemesi yaptırılıp, alınacak bilirkişi raporu değerlendirilerek ulaşılacak sonuca göre karar verilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda bilirkişilerce, altın madeni işletmesinde, ocaktan cevherin alınıp ADR (altın zenginleştirme ünitesi) tesisinden geçirilip altın (külçe) haline getirilmesine kadar olan tüm teknik aşamaların,

bunun yanında bu aşamalar sırasında gerçekleştirilen faaliyetler sonucu oluşturulan açık ocak sistemi, kaya döküm alanı, yığın liç alanı, göl gibi diğer unsurların mahallinde incelenerek, siyanür liçi yönteminin ve bu yöntemin uygulanması ile ortaya çıkacak her türlü risk ve tehdit unsurlarının neler olduğunun, hem üretim aşamasında, hem üretim sonucunda teknik anlamda ortaya konularak, koruma ve korunma tedbirlerinin neler olacağına, bu tedbirlerin ÇED raporunda belirtilip belirtilmediğinin ve altın madeni tesisinde bu tedbirlerin alınıp alınmadığının, bu sistemin uygulanması ile oluşacak zararlı etkilerin alınacak önlemlerle giderilip giderilemeyeceği hususunun, ayrıca siyanür liçi yönteminin uyumsuzluk konusu altın madeni tesisinin yer aldığı alanın ve çevresinin topoğrafik, meteorolojik, hidrolojik, toprak yapısı v.b. unsurlar dikkate alındığında bilimsel, teknik, ekonomik ve çevreye uyum yönünden seçilen en uygun teknik olup olmadığının, bu yöntemde ortaya çıkacak diğer ağır metallerin ve siyanür liç yönteminin çevre ve insan sağlığı, toprak, su, hava, flora ve faunaya olan tüm etkilerinin ÇED raporu ile birlikte bir bütün olarak incelenerek, açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu durumda, kendi içerisinde tutarlı ve yeterli değerlendirmeler ve tespitlerden uzak bulunan bilirkişi raporu esas alınarak hüküm tesis eden İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Manisa İdare Mahkemesinin 9.10.2006 günlü; E:200/422, K:2006/1730 sayılı kararının **BOZULMASINA**, dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 6.2.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Bekir AKSOYLU	Banu DİLÇİN	Nazlı KOÇER	Zeynep YILMAZ	Tülin ÖZGENÇ

❖ 6 Nisan 2001 Tarihli Yunanistan Danıştay Kararı (Altın Madenciliği hakkında)

6 Nisan 2001 Tarihli Yunanistan Danıştay Kararı

1. İşbu dilekçenin verilebilmesi için, yasalara göre, ücret gerekmediğinden *(yasa nolarını vermiş...)*
 2. Mahkeme Başkanı tarafından, bütün üyelerin hazır bulunduğu oturuma sunulan iş bu dilekçenin büyük önemi nedeniyle, dilekçeyi veren belediye, Çevre, Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı Genel Sekreterliğinin 110005/18.9.20000 nolu protokole göre Chalkidiki'nin Olympiada yöresinde TVX Hella Madenler ve Altın Endüstrisi A.Ş. tarafından inşa edilecek ve altın üretmek üzere işletilecek tesise verilen izin iptalini talep etmekte. Öte yandan, sözü geçen şirket, Yunanistan işçi genel Konfederasyonu ve başka taraflar, itiraz edilen kararın geçerliliğini destekleyen başvurularla duruşmaya katılmışlardır.
 3. Sözü geçen işletme, dilekçeyi veren belediyenin sınırları içinde olduğundan bu başvuruyusu yasal olduğundan
 4. Yukarıda sözü edilen tesisi kullanma hakkı verilmiş olan TVX Hellas SA şirketi'nin başvuruları da yasal çerçevede olduğundan
 5. Kassandra Madenleri Sendikası, Chalkidiki İşçi ve İş Veren Merkezi, ve Yunan İşçi Genel Konfederasyonu'nda, itiraz edilen karar iptal edilirse yörede oldukça büyük sayıda iş olanağı engelleneceğinden, bundan etkilenecek olan üyelerinin mesleki çıkarlarını korumak için, idare alanı, sözü geçen işletmenin yanında olan Panagia Belediyesi'nin Chalkidiki Beldesi de meşru ilgi alanı olarak, dilekçeyi veren belediye sınırları içinde yaşayan bazı kişiler de yörelerinin ekonomik gelişmesi konusunda kaygıları olduğundan
 6. İtiraz edilen karar verildiği zaman, Yunan Anayasasının 24. maddesinin 1. fıkrasında “doğal ve kültürel çevrenin korunması Devlet'in görevini oluşturur, Devlet çevreyi korumak için özel, önleyici tedbirler almak zorundadır...” şartını içeren madde yürürlükteydi. Ayrıca, L. 2691/1999 (A.47) ile onaylanmış olup, 01.05.1999 dan itibaren yürürlüğe girmiş olan Amsterdam Anlaşması hem Avrupa Birliği Anlaşmasında, hem de Avrupa Topluluğunu kuran Anlaşmada çevre korunması ve sürdürülebilir kalkınma prensibi ile ilgili şartlar içermektedir. Özellikle Avrupa Birliği anlaşması, dengeli ve sürdürülebilir gelişmenin, Birliğin hedeflerinden biri olduğunu açıklamaktadır (Giriş'in yedinci paragrafı ve B maddesi, yeni numaralamaya göre 2inci madde). Avrupa Topluluğu Anlaşması ise, uyumlu, dengeli ve sürdürülebilir ekonomik faaliyetlerin Topluluğun misyonunu oluşturduğunu açıklamakta ve çevre sektöründe yüksek bir koruma düzeyi hedeflendiğini, ortak politikanın koruyucu, önleyici eylemlerle oluşturulmasını hedeflediği şartını içermektedir. (Maddeler 2 ve 130 p 2, yeni numara sisteminde 2. ve 174 2nci maddeler)
- Yukarıda sözü geçen anayasa gereksinimi göz önünde tutularak, L. 1650/1986 (A'160) yasa çıkarılmış, ve çevreye önemli etkileri olabilecek tesislerin işletilmesi ile ilgili yönetmeliklerle şartlar ve prosedür belirlenmişti.

Sözü geçen yasanın 3 ve 4 üncü maddelerinin 10uncu ve 11inci paragraflarına ve 5inci maddenin 1inci paragrafına

göre verilmiş olan izinlere göre ve Avrupa Toplulukları Konseyi'nin 84/360/EEC ve 85/337/EEC nolu yönetmeliklerine uygun olarak 699269/5387/24.10.1990 (B' 678) nolu bakanlık emri verilerek, çevre etki araştırmaları ve çevre şartlarının da onayı belirlenmişti.

7. Yukarıda sözü edilen şartlar, doğal çevre ekolojik dengelerin korunması ve doğal kaynakların gelecek nesiller için korunması olarak tanımlanmış, bunun daha da ötesinde, yukarıda sözü geçen anayasa maddeleri, Devlete sadece çevreyi koruma yetkisinin ötesinde, çevreyi koruma amacıyla kesin adımlar atma yükümlülüğünü, kişisel, kollektif ve ekonomik faaliyetlere gerektiği derecede müdahale etme hakkını da vermiştir. Dahası, bu tür müdahalelerde yasal ve idari güçler, (Anayasa'nın 106ıncı 22.1 maddelerinin ışığında yorumlanması ile) genel milli ve kamu çıkarıyla ilgili başka etkenleri de göz önünde tutmalıdır. Örneğin, ekonomik gelişme, milli zenginliklerin kullanılması, yerel kalkınma, istihdam vs. gibi Anayasa'da yer alan, ve özellikle yukarıda sözü geçen 106ıncı ve 22.nci maddelerde yer alan hedefler gibi...

Ancak, bu hedefleri gerçekleştirme çabası, Devletin sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevreyi koruma yükümlülüğünü garantileyebilmelidir. Ayrıca, bu değerlendirme sırasında, yukarıdaki şartlarla açıklanmış olan, çevreyi koruma ve koruyucu tedbir prensiplerine uygun olarak, her şeyden önce Devlet otoritesi'nin belli bir tesisin işletilmesinin doğal çevreye, er geç oluşturabileceği yüksek riski göz önüne alması, ve böyle bir risk oluşacağına ikna olursa, istenen izni reddetmesi gerekir -- ki bu, tesisin bir gün kusurlu işlemeden kaynaklanabilecek riskleri de içerir – besbelli ki bu tür bir risk, işletmeden beklenen yararlardan daha ağır basar. Ama her halükârda, ve bunun tartışılması için bir yandan iki tarafın da arazisini (ya da çıkarını) eşitlikle koruma gereğinin göz önünde tutulabilmesi, bir yandan da işbu tesisin inşa ve işletilme yönteminin gözden geçirilebilmesi ve sözü geçen projeden beklenen kamu yararı, projenin karşılayacağı ihtiyacı, projenin olumsuz etkileriyle göz önünde tutulması. Ayrıca, bu işlem süresinde tđılan idari adımlara karşı, bir iptal dilekçesi (başvurusu) yapılırsa, ve yetkili idareciler, önceden teklif edilen projenin çevreye etkisini tayin ederlerse ve sürdürülebilir kalkınma prensibinin çiğnenmemesi için hangi şartlar altında o faaliyet ya da endüstrinin işleyebileceğine karar verirlerse, iptal eden yargıç bu sürecin yasal, esasa uygun olup olmadığını inceler ve idari kararın temelindeki verilerin konuyla ilgili yasalara uygun olup olmadığını ve eylemi destekleyip desteklemediğine karar verir. Özellikle, şartlar konusunda yanlışları da içeren iptal denetlemesinin yerine getirilmesinde yargıç, Çevre Etki Çalışmasının yasalara uygun olup olmadığını ve içeriğinin idari otoritelerin riskleri değerlendirmesine yeterli olup olmadığını ve Yunan yasalarına ve Anayasasına uygun olup olmadığını, ve beklenen yararların er geç ya da yakında beklenen çevreye zararla orantılı olup olmadığını inceler.

Bununla birlikte, yargıcın belli bir endüstri ya da faaliyetin çevreye etkisi, ve sürdürülebilir kalkınma prensibine aykırı olup olmadığını konusundaki değerlendirmesi, iptal kontrol yetkisinin dışındadır. Çünkü değerlendirmenin gerçeklerin kanıtlanmasına, teknik konuların incelenmesine dayanarak yapılması gerekir. Bu nedenle, iptal yargıcını, sürdürülebilir kalkınma prensibinin çiğnendiğine, ancak başvurudaki kanıtlar ve genel bilgiler sözü geçen projenin çevreye geri dönölmesi olmayan, ve beklenen yararlarla oranla fazla zarar vereceğini tespit ederse, ve sözü geçen proje şüpheye yer bırakmayacak biçimde yukarıda sözü geçen Anayasa prensibine aykırı ise, karar verebilir.

8. İşbu dava konusu vak'ada, şirketin Chalkidiki, Olympiada'da altın madeni inşa etmesi ve işletmesi için Çevre, Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı Genel Sekreterinden ...nolu izin alınmış olunduğundan, proje bir yandan şu anda orada bulunan tesislerin genişletilmesi ve iyileştirilmesi, günde 2.700 ton kuru cevher çıkartılması, bunun işlenmesinde günde 2000 ton kükürt, kurşun, çinko ve altın taşıyan-pyrite üretilmesi, ... (8. madde8 inci ve ,9'uncu sayfalar boyunca maden işletmesinin ve atık barajlarının teknik ayrıntılarını veriyor. Bunu anlayabilmek için sanırım metalurji uzmanı olmak gerekir)...

Yatırım miktarı 46.000.000.000 drahmi olacak. İşletme 477 kişi çalıştıracak. Yunanistan'da, son yılların en büyük özel madencilik yatırımı olarak tanımlanıyor.

Maden sahası Stagira arkeolojik yörenin yanındadır, ve işletme sahasında da kalıntılar bulunmuştur.

İşletme ormanlık arazidedir. Bu arazinin bir kısmının, ekolojik değeri nedeniyle Avrupa NAURA 2000 kapsamına alınması teklif edilmiştir. Yörede çeşitli akarsular bulunur. En önemlileri Kipouristra ırmağıdır. Dilekçe veren belediyenin Olympiada köyü de işletmeden 2,5 km ötededir. 500 metre ötede de Arnea Belediyedi sınırları içinde Kalyvia Varvaras köyü bulunur.

Yöredeki yaklaşık tonda 8 gram olarak bulunan altın tenörü, altının çıkarılmasındaki göreceli zorluk nedeniyle "zor işlenebilir" kategorisindedir; bu nedenle çok özel teknik yöntemlerin kullanılması gerekecektir. Öncelik, daha önceki madencilik faaliyetleri sırasında kazılmış olan, yığınlarla bırakılmış ve yıllardır işlem görmemiş olan kaya ve topraklardaki altını çıkartmak olacaktır. Altın üretme faaliyeti sırasında, cevher öğütülecek, sonra başka bir tesise taşınarak cevher derişimleri oluşturulacak, bunlar bakteri kullanılan, bio-oksidizasyon metodu ile oksidize

edilecek (bu kükürtü elde etmek ve arsenikten temizleme amacıyla yapılıyor), ve bundan sonra zehirli madde siyanür kullanılarak, cyanosis yöntemi ile altın elde edilecektir.

Siyanosis kalıntıları INCO yöntemi ile arıtılacak ve sonunda kalıntılar 3 kilometre, kapalı bir boru ile yeni inşa edilmiş bir atık barajında depolanacaktır.

Atık barajı, Kipourigstra Irmağının vadisinde, 9.50 hektarlık bir alanda, 104 metre yükseklikte olacak. Atık gölünün dibi su geçirmez bir jeomembran ile kaplı olacak. 30 metre yükseklikte ikinci bir baraj ise ırmağın suyunu, atık barajından geçmemesi için saptırma amaçlı olacak.

Bu baraj, ormanlık arazide olacak. Ormanda, çeşitli tesislere ulaşılabilmesi için yollar yapılacak. Ve işletme büyük miktarda su ve elektrik kullanacak – Bu, Yunanistan Enerji Korporasyonu'nun özel tesisleri ile mümkün olacak. Bir oksijen üretim tesisi ve su arıtma tesisi yapılacak. Bir kireç ocağı ve çeşitli açık ocaklar oluşturulacak. İşletmenin 18 yıl çalışması ve ondan sonra yöreyi mümkün olduğunca iyileştirerek bırakması bekleniyor.

9. Çevre Etki Değerlendirmesinin incelenmesinde, Devlet kendi isteği ile “ şirketin altın üretmek için teklif ettiği teknik yöntemleri karşılaştırmalı olarak analiz edecek, yüksek eğitim kurumlarında görevli altı profesörden oluşan bir “Bilimsel Komite” kurmuş olduğundan, (Atina Milli Teknik Üniversitesi ‘Metsovion’, Selanik Aristo Üniversitesi, Girit Üniversitesi).

Bu komisyon 21.01.1999 tarihli bir çalışma hazırlamış ve Çevre Etki Değerlendirmesi'nin verilerinin yetersiz olduğuna, ve bu Değerlendirme'de varılan sonuçların tartışmalı olduğuna karar vermişlerdir. Şirketin önerdiği bio-oksidizasyon (BİOX) yönteminin dünya çapında üretimde kullanılmamış olduğunu, burada ön görülenden çok daha küçük işletmelerde, kısmi olarak kullanıldığını, ve biolojik unsurlar nedeniyle istikrarsız olduğunu, çok tehlikeli maddeler kullanımını gerektirdiğini, işlem sırasında siyanik gaz bileşimlerinin oluşması, önemli miktarda arsenik solüsyonlarının taşınması ve siyanid karışımlarının kullanılması nedeniyle riskli olduğunu, önerilen altın üretme yönteminin finansal hesaplarının, kanıtların yetersizliği nedeniyle imkansız olduğunu, Aquatic (su ile) oksidizasyon yönteminin bio-oksidizasyon'dan daha az zararlı görüldüğünü açıkladı.

Bu raporun verilmesinden sonra, şirket yeni bir araştırma hazırladı ve iki yöntemi de kullanan bir işletme önerdi. İdare buna itiraz etmedi ama konu bir kez daha kara için bir uzmanlar komisyonuna verilmedi.

Ayrıca, Tarım Bakanlığı'nın Orman ve Doğal Çevre Genel Sekreterliği, Çevre Etki Değerlenmesinden (prot. No 94578/1939/29.5.2000) söz ederken, “ projenin yöredeki ormanlar, doğal ekosistemleri, toprak, hava ve su üzerindeki etkileri, önemsiz olarak gösterilmiştir... çünkü ormanlık alanlar Yunanıstandaki ya da Chalkidiki'deki ormanların yalnız küçük bir yüzdesini temsil etmektedir denmiştir, oysa tam tersine, yörenin toplumsal, ekonomik çevresine ve milli ekonomiye etkilerinin olumlu olacağı söylenmiştir” diyor. Bununla birlikte, işletme önemli bir orman alanında yer alacak, ve geri dönüşü olmayan (hiçbir iyileştirme olanağı olmayan) bir biçimde “tam yok etme derecesinde zarar verecektir”

Bu etkinin önemsiz olduğunu kabul edersek, orman alanlarını yok edecek her hangi bir projenin de zararsız olduğunu kabul etmek durumundayız. Ya da, ormanların ve doğal ekosistemin önemsiz olduğunu; işletme, Stratoniki'ye ulaşmak için tek yol olan Olympiada Varvara yolu'ndan gözükeceğinden, ve NATUR alanın yanında olduğundan, yörenin soları da etkilenecek ve su potansiyali israf olacağından, ayrıca, proje alanı büyük deprem riski taşıyan Volvi Gölünün yanında olduğundan, ve Kipouristra alanı da sismik faaliyetleri göreceli olarak yüksek bir yöre olduğundan, proje alanı orman yangınları tehlikesi açısından da riskli olduğundan ve Kkipouristra basenindeki bitkilerin yok olmasıyla erozyon ve sedimentasyonun artacağından... Bu unsurlar Çevre Etki Değerlendirmesinde göz önüne alınmamış görünüyor. Yukarıdaki noktalara göre, bizim görüşümüz, sonsuza kadar atıkların bakımı için daha fazla tedbir alınması gerekmektedir, çünkü altın işletme endüstrisinde atık sızıntıları hiç te az olmamaktadır...”

Ayrıca, yasalara göre, bu çalışmayla ilgili görüşlerini açıklayan Çevre, Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı Genel Çevre Müdürlüğü, 4698/21.7.2000 protokol nolu beldesinde 9.25 hektarlık Kipouristra atık barajı alanının 3.17'si NATURA alanının içinde olup, “besbelli bu hem insanlar hem de doğal çevre üzerinde önemli etkileri olacak, önemli bir projedir. Çevre açısından izin şartları, bir kaza sonucunda olabilecek kirlenme'nin risklerini hesaplamalı ve bir acil durum planı içermelidir. Risk belirleme çalışmasının önemi, Romanya'da 30.1.2000'de meydana gelen, bir atık barajından siyanür sızıntısı olması ve Tuna Nehri'nin bir kolunun zehirlenmesine neden olan kazadan sonra, daha da güncel ve acildir. Böyle bir çalışma, proje'nin genişliğini göz önüne almalı, bir kaza sonucunda çevrenin nasıl etkileneceğini önemle araştırmalıdır. Projenin düzgün işlemesi ile beklenmeyen bir kusurlu işleme arasındaki farkı göz önüne almalıyız. Deprem, sabotaj, yangın, beklenmeyen hava şartları gibi dış etkenler de bir bozukluğa yol açabilir. ”

Altın çıkarma endüstrilerinin risklerinden, Avrupa Birliği'nin, Türkiye Bergama ve Edremit'te planlanan ama vaz geçilen projeler konusunda, altın üretme işletmelerinin kurulmasıyla ilgili, siyanürlü maddelerin kullanılmasından kaynaklanan tehlikelerin altını çizen (EEC nin EE no C/341/169/5.12.1994) kararında da söz edilmişti.

10. Yukarıda açıklanan veriler ve muhakeme ile, projenin işletilmesinden beklenen yararların, doğal çevreye çok yakında verilecek olan zarar değerlendirildiğinde, yararlar yetersiz olduğu ve proje, sürdürülebilirlik ilkesine aykırı olduğundan.

Bu, kullanılacak (orman, su, ve işletmenin yer alacağı doğal alan gibi) doğal kaynakların tüketilmesinden ve işletmeden kaynaklanacak risklerin (kullanılacak altın üretme yöntemi göz önünde tutulduğunda), bu zararlar, ülkeye maden kaynakların çıkarılması için yeni teknoloji getirilmesinden ve yörede isdihdam'dan beklenen yararlarla oranla fazla olduğundan.

Sonuçta, itiraz edilen faaliyet, yetersiz bir değerlendirmenin ürünü olduğundan, yasaların ve Anayasa'nın öne çıkardığı bazı hedeflere uygun olsa bile, bu hedeflerin doğal çevreye vereceği zarar göz önünde tutulunca yasal olmadığına ve bu nedenle iptal edilmesine.

Avukatlar G. Panagiotopoulos, G. Anetnogiannis, N. Sklias, A. Theofilopoulou, A. Syggounu, D. Briolas and N. Markoulakis itiraz etti ve yukarıdaki muhakemenin temelsiz olduğunu, reddedilmesi gerektiğini öne sürdüler. İdare'nin, işletme planları yapılırken, çevre konusunu tartıştığını, işletmenin yararlarını ve çevreye etkisini göz önünde tuttuğunu, ve iznin iptalinin yasalara göre yerinde olmayacağını belirttiler. Ayrıca, İşletme'nin çalışmasından doğabilecek olan risklerin şu anda itiraz edilen izinlerle değil, ilerde, yeni araştırmalar sonunda alınacak olan işletme izninde tartışılması gerektiğini, tesiste olabilecek hatalara karşı önlemlerin o aşamada açıklanacağını belirttiler.

11. Yukarıda açıklanan gerekçelerle, tartışılan dilekçe kabul edilmiştir. İtiraz konusu olan izin iptal edilmelidir. Buna karşı görüşler reddedilmiştir.

Bu nedenlerle

Mahkeme dilekçeyi (baş vuruyu) kabul etmiştir.

Çevre, Planlama ve Bayındırlık Bakanlığı Genel Sekreterliği'nin protokol no. 110005/18.9.2000 kararını iptal etmiştir.

İtirazlar reddedilmiştir.

Yunan Devletinin dilekçeyi veren tarafın, yediyüz altmış Euro tutan mahkeme masraflarını ödemesini emreder.

Duruşma Atina'da 23 Mart ve 6 Nisan 2001 tarihlerinde yapılmış ve karar 1 Mart 2002'de açık oturumda okunmuştur.

Mahkeme Başkanı

Mahkeme sekreteri

Ch. Geraris

M. Kalantzis

*** Çeviri için Sayın Üstün B. Reinart'a çok teşekkür ediyoruz

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

“Söylesem tesiri yok, sussam gönlüm razı değil” Fuzuli

Biz aşağıda imza sahibi avukatlar Uşak Barosuna kayıtlı olarak avukatlık mesleğini sürdürmekteyiz. Mesleğimizi; Avukatlık Yasası'nın bizlere yüklediği sorumluluk ve görev sınırları içinde mesleğin saygınlığına yaraşır biçimde yerine getirmeye özen göstermekteyiz.

Görev bilinci ve sorumluluk duygusuyla avukatlığını üstlendiğimiz kişi/kişilerin hukukça korunan çıkarlarını savunmaktayız.

Bu anlamda; Tüprağ Metal Madencilik A.Ş'nce Kışladağ Altın Madeninde yürütülen siyanür liçi yöntemiyle altın üretimi faaliyetinin, çevre ve insan sağlığı açısından taşıdığı riskler ve adı geçen faaliyet nedeniyle oluşacak zararlar nedeniyle yasalara ve kamu yararına aykırı olduğu inancıyla gerek kendi adımıza gerekse müvekkilimiz adına çeşitli davalar açmakta ya da açılan davalarda savunma görevini yürütmekteyiz.

Bu davaları Yasaların bize verdiği hak, görev ve sorumluluk sınırları içinde ve aynı zamanda bu kentte yaşayan insanlar olarak, faaliyetin doğrudan bize yönelik sonuçlar doğurması, yurttaşlık bilinci ve sorumluluğuyla üstlenmiş bulunmaktayız.

Çünkü; aşağıda yer verdiğimiz Anayasa, Çevre Yasası, Avukatlık Yasası, İdare Yargılama Yasası ve

diğer yasalardaki ilgili maddeler gereğince yurttaş ve avukat kimliği nedeniyle kendimizi bu konuda duyarlı ve sorumlu hissetmekteyiz.

Ancak; özellikle son dönemlerde yoğunlaşan bir biçimde yürüttüğümüz bu davalar nedeniyle kamuoyuna hedef gösterilmektedir.

Bu nedenle; yukarda yer verdiğimiz faaliyete ilişkin olarak hem verilen yargı kararlarının uygulanmasının izlenmesi ve sağlanması hem de avukat olarak hedef gösterilmemiz karşısında en yüksek mesleki örgütümüz olan Barolar Birliğinin ilgili kurumlar nezdinde konuyu izlemesi ve tepki vermesi amacıyla başvurma zorunluluğu doğmuştur.

A-) YURTTAŞ VE AVUKATLIK MESLEĞİ GEREĞİ ÜSTLENDİĞİMİZ DAVALARA, HAK VE GÖREVLERE İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER:

1-) Anayasa'da tanımlanan devletin nitelikleri ve yurttaşların hak ve ödevlerine ilişkin düzenlemeler:

BİRİNCİ KISIM: Genel Esaslar

II. Cumhuriyetin nitelikleri

Madde 2 - Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal **bir hukuk Devletidir.**

V. Devletin temel amaç ve görevleri

Madde 5 - **Devletin temel amaç ve görevleri**, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, **insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.**

XI. Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

Madde 11 - Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, **idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.**

İKİNCİ KISIM: Temel Haklar ve Ödevler

İKİNCİ BÖLÜM: Kişinin Hakları Ve Ödevleri

I. Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı

Madde 17 - **Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir**

VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

Madde 25 - Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

XIII. Hakların korunması ile ilgili hükümler

A. Hak arama hürriyeti

Madde 36 - **Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Sosyal Ve Ekonomik Haklar Ve Ödevler

VIII. Sağlık, çevre ve konut

A. Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması

Madde 56 - **Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.**

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

ÜÇÜNCÜ KISIM: Cumhuriyetin Temel Organları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yargı

A. Mahkemelerin bağımsızlığı

Madde 138 - Hakimler, görevlerinde bağımsızdır; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmede olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

2-)Çevre Yasasından doğan hak ve ödevlere ilişkin düzenlemeler:

BİRİNCİ BÖLÜM: Amaç, Tanımlar ve İlkeler

Amaç:

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.

Tanımlar:

Madde 2 - Bu Kanunda geçen terimlerden;

Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,

Çevre korunması: Çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü,

Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,

Sürdürülebilir çevre: Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan, hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fizikvb.) ıslahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini,

Sürdürülebilir kalkınma: Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi,

Alıcı ortam: Hava, su, toprak ortamları ile bu ortamlarla ilişkili ekosistemleri,

Doğal varlık: Bütün bitki, hayvan, mikroorganizmalar ile bunların yaşama ortamlarını,

Doğal kaynak: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,

Kirleten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,

Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,

Ekolojik denge: **İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini doğal yapılarına uygun bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,**

Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü Maddeyi,

Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş Maddeleri,

Tehlikeli kimyasallar: **Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan her türlü kimyasal Madde ve ürünleri,**

Çevresel etki değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

İlkeler:

Madde 3 - Çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

a) **Başta idare, meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere herkes, çevrenin korunması ve kirliliğinin önlenmesi ile görevli olup bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.**

b) Çevrenin korunması, çevrenin bozulmasının önlenmesi ve kirliliğinin giderilmesi alanlarındaki her türlü faaliyette; Bakanlık ve yerel yönetimler, gerekli hallerde meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparlar.

d) **Yapılacak ekonomik faaliyetlerin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisi sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilir.**

e) **Çevre politikalarının oluşmasında katılım hakkı esastır. Bakanlık ve yerel yönetimler; meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlüdür.**

Kirletme yasağı:

Madde 8 - Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

3-İdari Yargılama Yöntemi Yasasında yer alan kararların bağlayıcılığı ve uygulama sorumluluğuna ilişkin

düzenlemeler

BİRİNCİ BÖLÜM: Genel Esaslar

Kararların sonuçları

Madde 28 - **Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.**

Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemeleri kararlarına göre işlem tesis edilmeyen veya eylemde bulunulmayan hallerde idare aleyhine Danıştay ve ilgili idari mahkemede maddi ve manevi tazminat davası açılabilir.

Mahkeme kararlarının (otuz) gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir.

4-)Avukatlık Mesleğinin Niteliği ve Avukatların, Baroların, Barolar Birliğinin Yasal Görev, Hak ve Sorumlulukları :

Avukatlığın mahiyeti:

Madde 1 - Avukatlık, **kamu hizmeti** ve serbest bir meslektir.

Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.

Avukatlığın amacı:

Madde 2 - Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, **her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını** her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır.

SEKİZİNCİ KISIM: Barolar

BİRİNCİ BÖLÜM: Genel Hükümler

Baroların kuruluş ve nitelikleri:

Madde 76 - Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, **hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak**, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmaları yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

DOKUZUNCU KISIM: Türkiye Barolar Birliği

Birliğin görevleri:

Madde 110 - Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır ;

3. **Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve meslekin ahlak, düzen ve geleneklerini korumak,**

5. Her il merkezinde baro kurulmasına ve **vatandaşlarda kendilerine ait davaları avukatlar eliyle açmanın ve savunmanın lüzum ve faydaları hakkındaki inancı yerleştirmeye çalışmak,**

7. **Baroları ilgilendiren konularda görüşünü yetkili mercilere duyurmak,**

11. **Kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekleşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir**

şekilde yerine getirilmesine çalışmak,

17. Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak,

18. Kanunlarla verilen diğer yetkileri kullanmak.

B-)İDARENİN YARGI KARARLARINI UYGULAMA ZORUNLULUĞUNA İLİŞKİN YARGI KARARI:

YargıtayCeza Genel KuruluEsas: 2006/4-196Karar: 2006/204 03.10.2006 tarihli kararında;

“**Anayasa'nın 138/son maddesi ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Yasası'nın 28/1. maddesine aykırı olarak idare mahkemesi kararını uygulamış gibi görünüp, sonuçlarını etkisiz hale getirmiş,** yarattığı sonuç itibarıyla de, katılanın mağduriyetine neden olmuştur. **Eylem 5237 sayılı Yasa'nın 257/1. maddesindeki suç tipine tüm unsurları itibarıyla uymaktadır** (.....) Göz ardı edilemeyecek bir diğer husus, anılan suçun, **<mahkeme kararlarını yerine getirmeme, geciktirme va da seklen uygulandığı izlenimi yaratılarak etkisiz hale dönüştürme>** suretiyle işlendiği hallerde <memurun amaç veya saikının> önem taşımayacağı keyfiyettir. Unutulmamalıdır ki, **mahkeme kararları, vasal yöntemi ile ortadan kalkmadıkça hukukun gerçeğini belgeleyen hükümler olarak uygulanması zorunlu yaptırım gücüne sahip belgelerdir. Bu yaptırım gücünün, herhangi bir saika davanı olarak ve davanılan saikin haklılığı ileri sürülerek etkisiz hale sokulması va da zafiyete uğratılması asla kabul görmemelidir.**

Sübutu ve vasfı bu tarzda saptanan eylemin, gerek 765 ve gerekse 5237 sayılı Yasa kapsamında suç oluşturduğunun saptanmasından sonra...” Denilmektedir

C-) ULUSLAR ARASI SÖZLEŞMELERDEKİ DÜZENLEMELER ve DOKTRİNDEKİ DEĞERLENDİRME:

a-) Sözleşmeler

1992 - Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Üzerine Rio Zirvesi Sonuç Deklarasyonu;

* İnsanlar, doğa ile uyum içinde sağlıklı ve verimli bir hayata layıktır.

* Çevre konuları en iyi şekilde, ancak ilgili bütün vatandaşların katılımı ile yönetilir.

Devletler, geniş çapta çevre bilgilendirmesi yaparak kamuoyu aydınlatılmasını ve katılımı gerçekleştirecek ve teşvik edecektir.

1992 - BM-Rio-Gündem 21 Sözleşmesi

(7.ci Beş Yıllık Kalkınma Planı ile hükümeti bağlayıcı olduğu kabul edildi) (R.G; 25/7/1995-22534 mük. sh.157)

* Önemli etkileri olabilecek projelerde, halkın geniş ölçüde katılımıyla çevresel etki değerlendirmesi yapılmalıdır.

* Kişiler, gruplar ve kuruluşlar, özellikle kendi toplumlarını etkileyebilecek çevre ve kalkınma kararlarını bilmeli ve bunlara katılmalıdır. İnsanlara kararlar hakkında bilgi vermek için, ulusal hükümetler, kişilerin çevre ve kalkınma konularıyla ilgili bütün bilgilere ulaşmasını sağlamalıdır. Bu bilgi, çevre üzerine önemli etkisi olan veya olabilecek olan üretim veya faaliyetleri ve çevre koruma önlemlerini içermelidir.

1992-BM-Rio-Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi

(BKK;96/8857, R.G.30/6/1996-22860; 4177 no lu kanunla onay;27/12/96-22860))

* Madde 14./1 (a); Sözleşen devletler; biyolojik çeşitlilik için önemli olumsuz etkiler doğurabilecek mevcut proje önerilerinin, bu olumsuz etkileri engellemeye veya en aza indirmeye yönelik bir çevresel etki değerlendirmesine tabi tutulmasını öngören uygun işleyişleri yürürlüğe koyacak ve elverdiğince halkın da bu işleyişlere katılımını sağlayacaktır.

1979-Avrupa Konseyi-Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma BERN Sözleşmesi (20/2/1984-18318)

* Madde 3; Her akit taraf, planlama ve kalkınma politikalarını saptarken ve kirlenme ile ilgili mücadele önlemlerini alırken, yabancı flora ve faunanın muhafazasına özen göstermeyi taahhüt eder.

*** 1990-AGİT-Paris Sarti**

* Çevrenin geliştirilmesinde fertlere ve kamuya teşebbüs imkanı sağlayacak iyi bilgilendirilmiş bir toplumun rolünün önemine dikkat çekeriz. Bu amaçla uygulanan politika,proje ve programların yanı sıra, çevre ile ilgili toplum bilincini ve eğitimi geliştireceğimizi taahhüt ederiz.

b-) Doktrin :

*** MESRU:Kamu vicdanının doğru bulunduğu,geçerli saydığı durum..**

* Aydınlanma çağı öncülerinden sayılan John Locke “Hükümet Üzerine İki İnceleme “ adlı eserinde yasama gücünün sınırsız bir iktidar olmadığını çok açık ve kesin olarak ifade etmekle kalmayıp yasamanın keyfilğine karşılık dört sınırlamayı da açıkça belirtir. Bunlar; **yasama halkın yaşamı ve malı üzerinde dilediği şeyi yapamaz; yasama irticalen alınan ihtiyari kararlar ile bir güç kullanamaz;yasama insanların izni olmadan onların mülkiyetinin hiçbir parçasını alamaz;yasama yasa yapma gücünü başkasına devredemez.**

* Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin başlangıç kısmında da direnme hakkından söz edilerek, “İnsanın zulüm ve baskıya karşı son çare olarak ayaklanmak zorunda kalmaması için insan haklarının hukuk düzeni ile korunmasının temel gereklilik olmasına” değinilmiştir. Böylece gerek Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, gerekse BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde baskı ve şiddete karşı direnmeden söz edilmesine karşın, bugün her türlü baskı, şiddet ve zulme karşı direnme neredeyse “terörizmle” eşdeğer görülmektedir.

* Çağdaş demokrasilerde **yöneticilerin sınırsız güç ve yetkilere sahip olmadığı** herkes tarafından kabul gören bir yaklaşımdır.dolayısıyla, **çağdaş egemenlik anlayışı** da, devletin ülke sınırları içinde en üstün ve yüksek, hiçbir kurumla paylaşılabilen, devredilemeyen, asli, kayıtsız ve şartsız iktidarından ziyade, **hukuk kurallarıyla ulusal ve uluslar arası alanda sınırlandırılmış, bu bakımdan keyfi uygulamaların olmadığı, meşruiyetini halktan ve uluslar arası hukuk normlarından alan, temel insan hakları ve hürriyetlerini koruyan ve geliştiren, çoğunluğun yanında azınlığın haklarını da eşit şartlarda kullanabildiği bir anlayışı ifade etmektedir.** (Yrd.Doç. Dr. Halil İbrahim AYDINLI- Arş. Gör. Veysel AYHAN- EGEMENLİK KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ PERSPEKTİFİNDEN İKTİDARIN SINIRLANDIRILMASI TARTIŞMASI)

* **(Sivil itaatsizlik** anayasal egemenlik mekanizmasını tahrip etmek değil,onun çerçevesinde kalarak, bir düzeltmeyi gerçekleştirmek veya bu yapıda görülen bir yozlaşmayı engellemek isteyen, bu sırada “sivil egemen”in buyruklarına karşı gelen **bir yurttaş eylemidir.”**Yurttaş” sözcüğünün içerdiği siyasal anlam her ne ise, onun adına **“direnme hakkı”**nın, -sisteme içkin bir içerikle ve şiddetten arınmış olarak pozitif hukukun ihlali tarzında- kullanıldığı bir eylem olarak sivil itaatsizlik şu halde, **“yurttaş egemenliği”nin algılanma tarzlarından biri olup,değişen egemenlik sürecinde,bu değişimi gerçek kılan önemli etkenlerden biridir .**(Prof. .Dr. Hayrettin ÖKÇESİZ-Sivil İtaatsizlik) (devamı aşağıda...)

(barolar birliği, devam..)

Ç-ÜSTLENDİĞİMİZ DAVALARA İLİŞKİN VERİLMİŞ YARGI KARARLARI:

1-) ÇED raporunun iptali istemine yönelik Manisa İdare Mahkemesinin 2004/422 E. 2006/1730 K. Sayılı kararının temyiz incelemesinde Danıştay 6. Dairesinin 9/7/2007 tarih ve 2006/7429 sayılı “ yürütmenin durdurulması” na karar verilmiştir. (Ek:1)

2-) Manisa İdare Mahkemesinin 17/8/2007 tarihli “yürütmenin durdurulması” ve 7/12/2007 tarih ve 2007/1306 E. 2007/2377K. Sayılı “çalışma ruhsatının iptali”ne karar verilmiştir.(Ek:2)

3-) Ulubey Sulh Hukuk 2007/14 D.İş sayılı dosyası ile tespit işlemi ve bilirkişi raporu (Ek:3)

D-) DAVA KONUSU FAALİYETİN ÇEVRE VE İNSAN SAĞLIĞI AÇISINDAN TAŞIDIĞI RİSKLER VE ZARARLARINA İLİŞKİN BİLİRKİŞİ RAPORU:

Manisa İdare Mahkemesinin 2004/422 E. 2006/1730 K. Sayılı ve halen Danıştay 6. Dairesinde temyiz incelemesinde bulunan ve 9/7/2007 tarih ve 2006/7429 sayılı “ yürütmenin durdurulması” kararı verilen ÇED olumlu belgesinin iptali istemli davada verilen bilirkişi raporunda yer alan bir kısım değerlendirmeler:

a-). Rapor da yer altı suyuna yapacağı etkinin boyutu konusunda biröngörüde bulunulmamıştır, ancak ciddi bir risk oluşturacağı açıktır...”

b-)“...Laboratuar koşullarında alanı temsil edeceği kuşkulu yalnızca iki örnek üzerinde gerçekleştirilen.... **metal hareketliliğinin beklenmeyeceği sonucuna varılması doğru ve yeterli değildir.**

ve karşılaştırmanın farklı örneklerle yapılmış olması hatalıdır, sonuclar ve değerlendirme üzerinde kuşku yaratmaktadır

böylesi büyük bir projede çevrenin korunmasına yönelik alınması gerekli önlemler açısından yeterli ve

açıklayıcı değildir...”

c-)“...Raporda proje su kullanımına ilişkin faaliyet alanları için verilen tüketim miktarlarına göre oluşturulan su dengesi hatalı ve eksiktir

işletme sırasında bölge yer altı su kaynaklarında azalma/kuruma beklenmelidir.

işletme sonrasında metal siyanür bileşikleriyle zenginleşmiş nihai liç çözeltilisinin ne şekilde arıtılacağı konusuna açıklık getirilmediği ortadadır, raporda arıtım yöntemine ilişkin herhangi bir açıklama yoktur.

Yığın liçi alanın tabanına sızdırmazlık için serilen jeomembran ve kil hakkında raporda bilgi yoktur

deprem sırasında kullanılan jeomembranın yırtılmasının hangi yer hareket ivmesinde olacağı konusu da açıklanmamıştır.

ADR tesislerinde olası dökülme veya sızıntılar için ek bir önlem raporda yer almamaktadır...”

d-)“...Proje faaliyetlerinin hava kalitesine olası etkilerini belirlemek için yapılan modelleme çalışmasında meteorolojik verilerin güvenilirliği tartışmalıdır

Toprak yolların modellemede kirlenici kaynak olarak yer alması ile PM parametresi, yönetmelik değerlerinin daha da üstüne çıkacaktır.

İşletme aşamasının hava kalite modellemesinde hidrometalurjik tesiste oluşacak proses gazlarının hesaplamalarda yer almadığı görülmektedir. Ünite ve prosesin açıkladığı bölümlerde de çıkacak proses gazlarının kontrolüne yönelik bir bilgi yoktur

PM içinde kursun miktarı hesaplanırken madenin jeolojik yapısı gereği yüksek olması beklenen silis ve arsenopirit araştırılmamıştır. Oysa her ikisi de kanserojen olması nedeniyle halk sağlığı ve çevre açısından son derece önemlidir...”

e-)“...su kalitesi ve hidrolojisi tanımlanmamış açık ocak gölü bu yeni peyzajın çözüm gerektiren sorunu olmaktadır...”

Hayvansal üretim kayıpları ile ilgili olarak raporda bir değerlendirme bulunmamaktadır.

“... altın madeni işletmeciliğinin yöre tarımsal/hayvansal ve orman üretimine olası olumsuz etkisinin ve ikame oranının ne olacağı konusunda açık bir analiz yoktur...”

f-)“...Altın zenginleştirmede kullanılacak siyanür çok zehirli bir kimyasaldır. Belirli miktarda çevreye verildiğinde içme sularında zehirlenmelere ve buharlaşma ve oksidasyonu sonucunda çok daha zehirli hidrojen siyanür ve disiyan gazlarının salınımına neden olur.

Raporda (...) Yüklü ve yüksüz çözeltildeki siyanür derişimleri hakkında bilgi yoktur, bir siyanür dengesi hesaplaması yapılmamıştır...”

g-)“...En iyi mühendislik uygulamalarının planlandığı yaklaşımı kabul görse bile gerek yığın liçi gerekse pasa döküm alanı ve açık ocak sahası için AKD oluşumu ve bağlı olarak **yüzev ve yer altı sularına ağır metal salınım riski farklı derecelerde olmak üzere vardır**

...ağır metallerin çözünerek yüzev ve yer altı sularına karıştığı, bunlardan kanserojen olarak bilinen arseniğin altın işletmeleri çevresindeki yer altı suyu ve havada asılı parçacıklarda zenginleştiği uluslararası platformlarda tartışılarak kabul görmüştür

Yanı sıra altın madeninde çalışanların akciğer kanserinden ölme riskinin, aynı bölgede madenlerde çalışmayanlara göre çok yüksek olduğunu gösteren araştırmalarda nedenin silis ve arsenik olduğu belirtilmektedir.

Raporda dikkat çekilmeyen ancak kabuğundaki miktarına göre 20 kat daha fazla olduğu görülen bir diğer element ise cıvadır. Hava, toprak ve suda bulunabilen cıva, solunum ve sindirim yoluyla vücuda alınabilir. Sinir sisteminin civanın tüm formlarına karşı duyarlı olduğu, yüksek miktarda maruziyetin beyinde, böbreklerde ve fetus gelişiminde kalıcı zararlara neden olduğu bildirilmektedir

“ insanlar için olası kanserojen sınıflamasına alınmıştır.

Solunum yoluyla yüksek dozda alınan siyanür insan için son derece zararlıdır ve beyin ve kalbi etkileyerek koma ve ölüme neden olmaktadır...”

h-)“...Kışladağ altın işletmesi **ÇED RAPORUNDA EN BÜYÜK EKSİKLİK**, işletme sonrasında oluşacak açık ocak gölünün yaratacağı çevresel riskleri en aza indirmeye yönelik projelendirilmiş **NİHAİ BİR KAPANIŞ PROGRAMININ OLMAYIŞIDIR**. İlgili bölümlerde belirtildiği gibi tasarlanan tek uygun kapatma planı olarak **ocak duvarlarının stabilizasyonunun sağlanması ve güvenlik amacıyla arazinin çevrelenerek ocağın işletilmiş durumda bırakılması düşüncesi KABUL EDİLİR DEĞİLDİR**

ı-)“...Yüz milyonlarca dolar değerindeki bir ekonomik faaliyetin bölge ve ülke ekonomisine katkısı yadsınamaz. Ancak bu işletmede ilgili bölümlerde açıklandığı gibi **olası çevresel risklerin varlığı göz ardı edilmemelidir**...”

i-)“...madenin kapanmasından sonra gerek **siyanür kirlenmesi** gerekse AKD oluşumu açısından önemli sorunların ortaya çıkması olası görülmektedir....”

E-YARGI KARARLARININ UYGULANMASINI SAĞLAMAK AMACIYLA YAPTIĞIMIZ BAŞVURULAR:

1-) 13/7/2007 tarihli Danıştay 6. Dairesinin 9/7/2007 tarih ve 2006/7429 sayılı kararının uygulanması istemli dilekçe

2-) 9/1/2008 tarihli Manisa İdare Mahkemesinin 17/8/2007 tarihli “yürütmenin durdurulması” ve 7/12/2007 tarih ve 2007/1306 E. 2007/2377K. Sayılı “çalışma ruhsatının iptali”ne ilişkin kararın uygulanması istemli dilekçe

F-) YARGI KARARLARININ UYGULANMASI AÇISINDAN İDARE VE DAVALI ŞİRKETİN UYGULAMALARI:

a-) Yargı Kararlarının Uygulanması ve Sözkonusu Faaliyetin Değerlendirilmesi Açısından :

1-) Danıştay 6. Dairesinin 9/7/2007 tarih ve 2006/7429 sayılı “ yürütmenin durdurulması” kararının uygulanması anlamında kurulan bir komisyonca yalnızca “altın üretimi “ faaliyeti durdurulmuştur.

2-) Manisa İdare Mahkemesinin 17/8/2007 tarihli “yürütmenin durdurulması” ve 7/12/2007 tarih ve 2007/1306 E. 2007/2377K. Sayılı “çalışma ruhsatının iptalinin uygulanması anlamında ise Uşak Valiliğinin sitesinde yayınlanan 24/1/2008 tarihli basın açıklamasında; altın üretiminin durdurulduğu, Tüprag Metal Madencilik A.Ş ‘ye verilen “işyeri Açma ve Çalışma Ruhsatının “ iptal edildiği bildirilmektedir.

b-) Şirketin ve Yürütme Organı Görevini Yürüten Yetkililerin Tutumları Açısından:

1-)Siyanür liçi yöntemiyle altın üretimi konusunda yürütmenin açık bir biçimde şirket yanlısı bir tutum ve uygulama içinde olduğu gözlenmiştir.

Bu kapsamda sorumlu ve yetkililerin sürecin başından bu yana söylediklerine aşağıda yer verilmiştir.

** Kamuoyunun Kışladağ ismini belki de ilk kez duyduğu olaylardan birisi Eşme ilçesi Bekişli köyünde 15/12/1999 tarihinde yapılan bir toplantı sonrası açılan kamu davasıdır. Davanın konusu ise; Bekişli köyünde siyanür liçi yöntemi ile altın üretiminin insan sağlığı ve çevreye zararlarına ilişkin yapılan bir kahve sohbetidir. Sohbet katılanlar bir avukat, bir bilim adamı, bir gazeteci ve o sırada kahvede bulunan köylülerdir.*

Sonuç ise avukat, bilim adamı, gazeteci ve köylülere karşı açılan kamu davasıdır. Yerel mahkemenin mahkumiyet kararı Yargıtay tarafından bozulur. (Eşme Asliye Ceza Mahkemesi 2002/41-23 K.)

** Başka bir örnek; dönemin Uşak Valisi Ayhan Çevik'in yerel gazetelerde yer alan demeci: “..siyanüre karşı yapılacak her türlü spekülasyonlara karşı göğsümüzü siper edeceğiz.” Bu açıklamaya karşı ilgili yönetici Uşak Barosu Çevre komisyonu üyesi avukatlar tarafından tarafsız olmaya çağrılır.*

** 19/kasım/1999 Radikal gazetesi haberi: “ Firma yetkilileri (Tüprag Metal Madencilik Ltd. Şti) , 22 Ekim'de bölgenin milletvekilleri, Vali, Kaymakam, Belediye Başkanı, Jandarma Alay Komutanı ve Emniyet Müdürü'ne 'siyanürlü yöntemle altın madenciliği' konusunda brifing verdi. Brifingde **Bergama'daki mücadelenin yasadışı DHKP/C örgütüne gerçekleştirildiği öne sürüldü.** ”*

*Uşak Valiliği'ne atanan Ayhan Çevik de Tüprag'la aynı görüşü paylaşırken, siyanür yöntemiyle altın madenciliğinin doğa ve insana zarar vermediğini belirtti. ÇEVİK, “**Bergama olayı örgüt işi. DHKP/C'nin organizesi. Bunlar Türkiye'nin yararına olan her şeye karşı çıkıyor**” dedi.*

** Aynı yöneticinin başka bir sözü; tarih 9/6/200 Yer :Eşme'nin Kolonkaya köyü. Tüprag yetkilileri ile birlikte yerel yöneticilerin yöre halkını “**ikna toplantısı**” yapılır. Ancak toplantı sonunda bir köylünün hala ikna olmadığını belirtmesi üzerine şu söz duyulur: “**Bunlarla laubali olmayın,ezin geçin**” Adı geçen yönetici konuya duyarlı hukukçular tarafından yine uyarılır.*

** 8/7/2005 yerel İlk Haber Gazetesi: “Çevrecilik Maskesiyle Politika yapmak yok” demecin sahibi. Çevre ve orman Bakanı Osman Pepe. Demecin içeriğindeki sözlerden bir kısmı “**Biz doğru adresteyiz. Bergama'da Eşme 'de çevrecilik maskesiyle politika yapıyorlar.herkes kendi işine baksın...kimsenin altın konusunda bağırma çağırmaya hakkı yok***

12/7/2005 yerel Sema gazetesi:”Bakan Pepe altın madenine karşı çıkanları sert eleştirdi**”*

** “**Kaba gürültüye pabuç bırakmayız**” Bu sözlerin sahibi de bu günün Enerji ve tabii Kaynaklar Bakanı. “kaba gürültünün” sahibi ise siyanür liçi yöntemi ile altın üretimini insan sağlığı ve çevre için tehlikeli bulan ve bu nedenle karşı olan yöre halkı..*

21/12/2006. Yer Ulubey ilçesi İnay Köyü. Madene su götürmek amacıyla arazilerinin kazılmasına ilişkin izin olup olmadığını soran ve olmadığı için itiraz eden İnay Köylülerine şiddet uygulanır. Çok sayıda gözaltı ve bir tutuklama.. Olaylar sırasında jandarmanın köylülere sözü:”Bu altın çıkacak siz kim oluyorsunuz**” Bakanın dediği gerçekleşmiş ve “kaba gürültüye (!) pabuç bırakılmamıştır”*

**1/Mart/2006. Resmi Gazetede bir Bakanlar Kurulu kararı yayınlanır. “ “Tüprag Metal Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti. uhdesinde bulunan IR: 7302 sayılı maden sahasında üretim için gerekli olan suyun iletilmesini sağlayan su borusu hattının güzergahına rastlayan, irtifak hakkı kurulması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca kamu*

yararı kararı verilen ve ekli listede bulunduğu yer, parsel numarası ile yüzölçümü belirtilen taşınmazların, adı geçen Bakanlık tarafından **acele kamulaştırılması...**"

Benzer bir kamulaştırma aynı şirkete ait Efemçukuru altın işletmesi kapsamında da gerçekleştirilmiştir.

2- Tüprag Metal Madencilik A.Ş genel müdürü Mehmet Yılmaz Ege Bölgesi Sanayi Odasınınca düzenlenen toplantıda bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmadaki yargıya ilişkin değerlendirilmesine aşağıda yer verilmiştir.

" Kışladağ' da 15 yılda net 110 ton altın üretildiğini düşünürsek bu günkü fiyatlarla yaklaşık 1.5 milyar dolar tutar. Efemçukuru' nda ton başına 10 gram hesaplırsak bu rakam 780 milyon dolar civarında. Madencilikte işletme ve amortisman giderleri yüzde 60-65'i buluyor. Devlet hakkı, vergiler, sigorta primleri de yüzde 20-21 dersek işletmeye yüzde 18-20 arasında para kalır. Yani çıkan madenin yüzde 80'i ülke içinde kalıyor. Biz örneğin Kışladağ'dan 300-400 milyon dolar kazanırsak bunun 120 milyon dolarıyla Efemçukuru yatırımını yapacağız. Oradan aldığımız parayı başka bir yere yatıracacağız. Bu maden sahaları bizim değil. Devlet bize bu alanları kiraya veriyor. **Sektörün belki de en önemli sıkıntısı İdare Mahkemeleri. Bir kişinin şikayeti ile 167 milyon dolarlık tesisinizde üretim durdurulabiliyor. Lisedeki not yükseltme davasına bakan mahkeme, bu tür davalara da bakıyor. Konuyu bilmeyen mahkeme heyeti bilirkişi tayin ediyor. Onlar da çoğu zaman konuyu bilmediklerinden çok zor duruma düşebiliyoruz. Yargı hatasından dolayı tazminat ödeyen kimse olmadığı için bu sorun sürüyor.** Çözüm, ihtisas mahkemelerinin oluşturulmasında."

Anılan bu konuşma 18/9/2007 tarihli Dünya Gazetesinde yer almış ve yayımlanmıştır.

G -) YARGI KARARLARININ KAPSAMI VE İÇERİĞİ YÖNÜNDEN KARARLARIN UYGULANMASINDAKİ EKSİKLİKLER:

1-) Danıştay 6. Dairesinin 9/7/2007 tarih ve 2006/7429 sayılı " yürütmenin durdurulması" kararının uygulanması anlamında yalnızca "altın üretimi " faaliyeti durdurulmuştur.

Ancak; bu kararın uygulanmasından sonra da adı geçen maden işletmesinde yargı kararına ve kapatma işlemine karşın faaliyetin sürdürüldüğü yönünde bilgi ve gözlemlerde bulunulması üzerine; Ulubey Sulh Hukuk 2007/14 D.İş sayılı dosyası ile tespit işlemi yaptırılmıştır.

Yapılan tespit sırasında; Söğütlü yığın sahasında 6 hücrede "kapatmadan sonra" "membran boru ve filtre malzemesinin serildiği" saptanmıştır. Keşif işlemi sırasında hazır bulunan Tüprag yetkilisi Ahmet Raci USLU'da durumu onaylamış ve yapılan işlemin Çevre Bakanlığının talimatı doğrultusunda madeni koruma amaçlı yapıldığını belirtmiştir.

Tespit bilirkişileri Çevre Mühendisi Barış ÖZBEK ve Jeofizik Mühendisi Hızır YILMAZ tarafından düzenlenen bilirkişi raporunun Sonuç ve Kanaat bölümünde; "Tüprag Altın Madeni İşletmesinde altın çıkarma işleminin devam etmediği, ancak liç sahasındaki daha önceden yapımı devam eden 6 hücrenin doğa afetlerine karşı önlem alınması kapsamında gerekli çalışmaların ilgili muhataplarca yapılması daha ekonomik malzeme ile yapılabilecek iken membran ve filtre ile döşenmesi önümüzdeki günlerde yürütmeyi kararının kaldırılması ihtimaline karşı yeniden faaliyet için bir ön hazırlık niteliğinde olduğu "düşüncesinde oldukları belirtilmiştir.

Raporun içeriğinde de ; "yürütmeyi durdurma kararından önce yapımı devam eden 6 sahanın doğal afetlere karşı önleminin alınma çalışmaları, ilgili muhataplarca membran ve filtre serimi ile yapılmıştır. Ancak daha ekonomik imkanlarla yapılabilecek " saha yüzeyinin tamamının çadır malzemesi veya naylon v.b ile kapatılması" söz konusu iken saha yüzeyinin membran ve filtre malzemesi ile kapatılması önümüzdeki günlerde yürütmeyi durdurma kararının kaldırılması ihtimaline karşı bir ön hazırlık çalışması yapıldığı düşünülmektedir " saptaması yapılmıştır.

2-) Manisa İdare Mahkemesinin 17/8/2007 tarihli "yürütmenin durdurulması" ve 7/12/2007 tarih ve 2007/1306 E. 2007/2377K. Sayılı "çalışma ruhsatının iptalinin uygulanması anlamında ise Uşak Valiliğince yapılan açıklamada yalnızca "işyeri açma ve çalışma ruhsatının" iptal edildiği belirtilmektedir.

3-) Yukarda yer verdiğimiz iki yargı kararı ile Tüprag Metal Madencilik A.Ş' nce işletilen Kışladağ Altın Madeninin faaliyeti **tümüyle yasal dayanaklarını yitirmiş bulunmaktadır.**

Manisa İdare Mahkemesince verilen yürütmenin durdurulması ve çalışma ruhsatının iptali kararı uyarınca adı geçen işletmede **her türlü faaliyetin durdurulması ve maden işletmesinin tamamen kapatılması** gerekmektedir.

Ancak; gerek Danıştay gerekse Manisa İdare Mahkemesinin kararının uygulanması anlamındaki işlemin kararı uygulama sorumluluğu bulunan idare tarafından **mahkeme kararlarını verine getirmeme, geciktirme ya da seklen uygulandığı izlenimi yaratılarak etkisiz hale dönüştürme** biçiminde yorumlandığı ve uygulandığı görülmektedir.

SON SÖZ

: "*Haram ile hamir tutmuş cihanı
Fesat işler eyleyen hürmetli olmuş*"

Yunus Emre

Yukarda yer verdiğimiz tüm bilgi ve belgeler ışığında;

A-) Bizler yasaların bize verdiği sorumluluk ve görevler çerçevesinde hem yurttaş kimliğimiz hem de

avukatlık kimliğimiz gereği bu mücadeleyi sürdürmekteyiz.

Ancak; ne yazık ki, bu mücadelede şimdiye kadar ne Uşak Barosunu ne de Barolar Birliğini yanımızda görememiş bulunmaktayız.

Bu davalar aynı zamanda toplumsal sonuçları olan davalardır. Bu nedenle kendi meslek örgütümüzün de konuya sahip çıkmasını isterdik.

Bu istek kişisel manevi bir destekten daha çok özellikle Avukatlık Yasası'nda olmak üzere diğer yasalarda da yer verilen ve Barolar ile Barolar Birliğine ait sorumluluğun ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinin istenilmesidir.

Mahkeme kararlarının adı geçen şirket ve bu şirket tarafından sürdürülen faaliyetin aleyhine sonuçlar doğurmasının da etkisiyle; bu mücadeleyi her türlü engellemeye karşın sürdüren biz avukatlara ve müvekkillerimize yönelik kamuoyunda en başından bu yana sürdürülen karalama kampanyası son günlerde dozunu artırmış bulunmaktadır.

Öyle ki; biz avukatlara ve müvekkillerimize yönelik olarak ilgili Bakanlar ve yerel yöneticiler de olmak üzere, adı geçen şirket tarafından örgütlendiği açıkça anlaşılan eylemliliklerde konuşurulan işçi(!) ler tarafından "çapulcu, yasadışı örgüt üyesi, vb. " olarak nitelendirilmektedir.

Dikkat çeken bir biçimde özellikle son dönemlerde avukatlar hedef gösterilmektedir. Bizler diğer çevre sorunlarına duyarlı olmayan, yalnızca maden karşıtı olan çevreciler ve madende çalışma olanaklarının yitirilmesine neden olan kişiler olarak tanıtılmakta (Uşak valisince yapılan bir görüşmede de bu cümleler kullanılmıştır) ve işçi(!) ler kışkırtılmaktadır.

Özellikle " bizim ekmeğimizi çevreci avukatlar mı verecek" cümleleriyle işsizliğin sorumlusu olarak avukatlar gösterilmeye çalışılmakta ve acık hedef durumuna getirilmektedir.

B-) Avukatlık bir kamu hizmetidir ve amacı hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını sağlamaktır.

Bu görev hem avukatlara hem de onların meslek örgütü olan Barolara ve Barolar Birliğine de verilmiştir.

Yukarda yer verdiğimiz yargı kararlarının "uygulanmasının sağlanması" kapsamında ve avukatlara yönelik haksız saldırı kampanyalarının önlenmesi kapsamında Barolar Birliğinin ilgili kurumlar nezdinde konunun **bizzat takipçisi** olmasını Avukatlık Yasası uyarınca istemekteyiz.

Başlangıçta yer verdiğimiz Fuzuli'nin sözünü anımsayarak;

Biz susmuyoruz..Tesirimizin ne olacağını ise bu dilekçe üzerinden izleyeceğiz...

Saygılarımızla...

Av.Özgül BEKTAŞ Av.Bülent ÇEKİNMEZ Av.Atike ÇEKİNMEZ Av.K. Koray ATAK
Av.Gürcan SAĞCAN Av. Rıza ALBAY Av.Tevfik ŞAHAN
Av.Dilek AKAGÜN YILMAZ Av. Feramus BEKTAŞ Av.Filiz BİLEN Av.Ayşe AYGÜN

Av.H. Şahin BÜLBÜL Av.Serap ERGÜN Av. Özkan SARUHAN
Av. Durmuş DURUTÜRK Av.Tuncay GÖKMEN. Av.Aydın ATALAN Av.Coşkun MAVİOĞLU